

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

Ekonomika zemědělského podniku

Kateřina Savinkovová

© 2021 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Kateřina Savinkovová

Hospodářská politika a správa
Podnikání a administrativa

Název práce

Ekonomika zemědělského podniku

Název anglicky

Farm economics

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je prostřednictvím finanční analýzy zhodnotit ekonomické charakteristiky zvoleného zemědělského podniku a následně s využitím rozboru dotačního systému SZP optimalizovat hospodářské procesy.

Díličí cíle:

- vymezení základních pojmů a složení dotačního systému SZP,
- charakteristika podniku a rozbor využívání současných dotačních opatření,
- nákladové kalkulace,
- finanční analýza podniku se zohledněním dotační politiky,
- optimalizace využití dotačních programů pro vybraný zemědělský podnik.

Metodika

V teoretické části budou vymezeny základní pojmy, složení dotačního systému stručný přehled hlavních opatření. V praktické části budou použity metody finanční analýzy, nákladové a výnosové kalkulace a metody popisné statistiky pro vyhodnocení vlivu dotací na zemědělský subjekt.

Díličí metodické přístupy:

- Finanční analýza
 - Nákladové a výnosové kalkulace
 - Popisné statistické ukazatele
-

Doporučený rozsah práce

50 stran

Klíčová slova

zemědělství, Společná zemědělská politika, čerpání dotací, dotační programy, Evropská unie

Doporučené zdroje informací

EAgri.cz [online], 2019, [cit. 2019-12-29]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/>

HOLEČKOVÁ, J. *Finanční analýza firmy*. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-392-8.

KISLINGEROVÁ, E. – HNILICA, J. *Finanční analýza : krok za krokem*. Praha: C.H. Beck, 2005. ISBN 80-7179-321-3.

KNÁPKOVÁ, A. – PAVELKOVÁ, D. – ŠTEKER, K. *Finanční analýza : komplexní průvodce s příklady*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4456-8.

RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza : metody, ukazatele, využití v praxi*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3308-1.

SEDLÁČEK, J. *Finanční analýza podniku*. Brno: Computer Press, 2007. ISBN 978-80-251-1830-6.

SZIF: Dotace [online]. Státní zemědělský intervenční fond, 2019 [cit. 2019-12-29]. Dostupné z: <http://www.szif.cz/cs>

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. Ing. Michal Malý, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 14. 2. 2021

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 15. 2. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 16. 02. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Ekonomika zemědělského podniku" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 12.3.2021

Kateřina Savinkovová

Poděkování

Ráda bych poděkovala doc. Ing. Michalovi Malému, Ph.D. za jeho vedení a odborné rady při zpracování této bakalářské práce, rovněž za jeho ochotu i v době distanční výuky. Dále bych ráda poděkovala svým rodičům za podporu po celou dobu mého studia. Mé poděkování patří rovněž společnosti ZEPO Bělhrad a.s. za poskytnutí potřebných informací a dat k vypracování této práce.

Ekonomika zemědělského podniku

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá finanční analýzou vybraného zemědělského podniku, která má za úkol posoudit jeho finanční zdraví ve sledovaných letech 2015-2019. Dále je ověřováno, jaký vliv mají dotace hospodaření podniku. Práce je rozdělena do dvou částí, na teoretickou a praktickou. Teoretická část je zaměřena na definování ukazatelů, které jsou poté použity v části praktické. Zde jsou uvedeny podrobné informace výpočtech a vzorce, které jsou využívány pro výpočet ekonomických ukazatelů. Dále se teoretická část zabývá specifikací systému fungování a možností čerpání dotací na národní a evropské úrovni. Praktická část práce je zaměřena na finanční analýzu podniku pomocí absolutních a poměrových finančních ukazatelů, poté je část věnována čerpání dotací konkrétním zemědělským subjektem a případné nalezení nových vhodných dotací pro daný zemědělský subjekt ZEPO Bělohrad a.s., který se zabývá jak živočišnou, tak rostlinnou výrobou. Výsledky ukazatelů finanční analýzy informují o tom, že podnik je závislý na dotacích a v samotném závěru práce jsou navržena opatření, která by mohla zlepšit finanční situaci podniku.

Klíčová slova: čerpání dotací, dotační programy, evropské fondy, Evropská unie, finanční analýza, zemědělství, zemědělské dotace

Farm economics

Summary

The bachelor's thesis deals with the financial analysis of the selected farm, which is tasked with assessing its financial health in 2015-2019. It is also verified what effect the subsidies have on the company's management. The thesis is divided into two parts, theoretical and practical. The theoretical part is aimed at defining economic indicators, which are then used in the practical part. Here are the detailed calculation information and formulas that are used to calculate the economic indicators. Furthermore, the theoretical part deals with the specification of the system of operation of subsidy programs and the possibility of drawing subsidies at National and European level. The practical part of the thesis is focused on the financial analysis of the holding using absolute and proportional financial indicators, then part is devoted to drawing subsidies by a specific agricultural entity and possible finding new suitable subsidies for the given agricultural entity ZEPO Bělohrad a.s., which deals with animal and plant production. The results of the financial analysis show that the company is dependent on subsidies and, at the very end of the work, measures are proposed to improve the financial situation of the company.

Keywords:

agriculture, agricultural subsidies, drawing subsidies, European funds, European Union, financial analysis, grant programs

Obsah

Seznam použitých zkratk	9
1 Úvod	10
2 Cíl práce	12
3 Metodika	13
3.1 Finanční analýza podniku.....	13
3.1.1 Analýza absolutních ukazatelů	14
3.1.2 Analýza poměrových ukazatelů	15
3.1.3 Analýza Cash flow	20
4 Struktura dotačních zdrojů	22
4.1 Definice pojmu dotace.....	22
4.2 Státní zemědělský intervenční fond (SZIF).....	22
4.3 Společná zemědělská politika (SZP).....	23
4.4 I. pilíř	24
4.4.1 Jednotná platba na plochu (SAPS)	25
4.4.2 Greening	25
4.4.3 Přechodná vnitrostátní podpora (PVP).....	26
4.4.4 Dobrovolná podpora vázaná na produkci (VCS)	27
4.4.5 Mladý zemědělec.....	29
4.5 II. pilíř.....	30
4.5.1 Rozvoj venkova	30
4.5.2 Platba v oblastech s přírodním omezením (ANC).....	32
4.5.3 Natura 2000	33
5 Vlastní část práce	34
5.1 Charakteristika podniku ZEPO Bělohrad a.s.....	34
5.2 Finanční analýza podniku.....	35
5.2.1 Analýza absolutních ukazatelů	35
5.2.2 Analýza poměrových ukazatelů	44
5.2.3 Cash flow.....	55
5.3 Dotace podniku.....	57
6 Závěr a doporučení	60
6.1 Doporučení a návrh na zlepšení	60
6.2 Závěr.....	63
Citovaná literatura	66
Přílohy	69

Seznam použitých zkratk

ANC	Platby pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními (Areas with Natural Constraints)
EAFRD	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (European Agricultural Fund for Rural Development)
EAGGF	Evropský zemědělský orientační a záruční fond (European Agricultural Guidance and Guarantee Fund)
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje (European Regional Development Fund)
EU	Evropská unie
EUR	Euro – měna
LFA	Méně příznivé oblasti a oblasti s ekologickými omezeními (Less Favoured Area)
LPIS	Systém pro identifikaci zemědělských pozemků (Land Parcel Identification System)
MZe	Ministerstvo zemědělství
Natura 2000	Evropská ekologická síť chráněných území
PVP	Doplňkové platby vyplácené k SAPS
SAPS	Přímá platba na plochu (Single Area Payment Scheme)
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZP	Společná zemědělská politika
VDJ	Velká dobytčí jednotka

1 Úvod

Na naší planetě žije přibližně 7,7 mld. lidí a přepokládá se, že by toto číslo do třiceti let mohlo narůst až na 10 mld. Již dnes nemají v některých oblastech zeměkoule kvalitní pitnou vodu a potraviny a trpí hladomorem. A jak to bude za pár let? Za pár desítek let? Poté, až bude planeta opravdu přelidněná, vykáčí se všechny lesy, pralesy a na veškeré zemědělské půdě budou lidé stavět svá nová obydlí? To bohužel nikdo neví. Populace je závislá na tom, co nám planeta Země poskytne. Nemůžeme poručit slunci, aby svítilo ani mrakům, aby pršelo, příroda to zařizuje vše sama. To si v dnešní uspěchané době velmi málo uvědomujeme. Žijeme v přebytku peněz, potravin ale i odpadu, který produkujeme, ale neumíme likvidovat. Každý člověk na naší planetě by se měl zamyslet nad svým přístupem k naší planetě. Přístup každého z nás k zemědělství, průmyslu i likvidaci odpadu se zúročí již nové generaci. Chceme pro své děti a vnoučata krásnou přírodu plnou zvířat, ptáků a ryb, a tak se musíme chovat ekologicky.

Zemědělství je ale závislé na klimatických podmínkách, které se v poslední dekádě razantně mění. Nastávají suchá a horká léta, naopak zimy bývají mírné a deštivé. Půda v suchém a horkém období eroduje a když začne pršet, tak není schopná pojmout to množství vody, voda stéká po povrchu a hrozí povodně. Díky mírným zimám se objevuje množství nových škůdců a například přemnožují se hraboši, kteří ničí celé hektary. Zemědělcům snižuje úrodu, náklady na pěstování plodin jsou vyšší a jejich výdělek ze sklizně tak razantně klesá. Proto je třeba zemědělskou produkci dofinancovávat prostřednictvím dotací, které tak umožňují zemědělcům, zvláště ze znevýhodněných oblastí, pokračovat ve výrobě bez prodělků.

Zemědělství není jen o produkci potravin, je potřebné pro navazující obory průmyslu. Ze zemědělské produkce je velké množství biomasy využitelné v energetickém či chemickém průmyslu. V této oblasti bylo za posledních sto let zaměstnáno okolo 70 % obyvatelstva Česka, nyní je to okolo dvou procent. Proč? Nejspíš proto, že to již není tak atraktivní zaměstnání, problémem jsou i nízké příjmy a málo kvalifikovaných zaměstnanců. Mladé lidi dnes tak moc neláká pracovat v zemědělství. Dalším důvodem nižší zaměstnanosti v zemědělství je rozvoj strojů a široká škála mechanizace, která pomáhá při práci na polích. I z tohoto důvodu EU zavedla program pro mladé zemědělce, kdy mají výhodnější podmínky pro své podnikání a rozvoj v této oblasti.

Názory lidí na české zemědělství jsou se různí. Velká část lidí, hlavně ekologicky smýšlející, zemědělce spíše odsuzuje, že používají velké množství postřiků, jezdí po polích těžkými traktory, kterými půdu jen udusávají, ta potom nevsakuje vodu a je téměř neúrodná. Ale pokud se takové osoby v zemědělství neorientují nevidí, jak je to těžká práce, hlavně v těchto suchých letech. Sucho snižuje úrodu o mnoho procent a tím je velké množství zemědělců odkázáno pouze na dotace.

Dříve byla Česká republika ve všech ohledech soběstačná, vyváželo se mléko, obiloviny, cukr, slad a mnoho dalších výrobků. Od sametové revoluce se české zemědělství razantně změnilo. Začalo se rozvíjet, pěstovat nové plodiny. Vyvíjí a dovážejí se nové stroje a technologie, které usnadňují práci. Velkým krokem byl vstup do Evropské unie, kdy se Česká republika musela přizpůsobit podmínkám nastavených EU a podřídit se Společné zemědělské politice EU. Česká republika se tak stala rovnocenným partnerem všech evropských zemí a začala být konkurenceschopnější. Důležitým cílem Společné zemědělské politiky bylo zabránit lidem vylidňování venkova kvůli nedostatku práce, na tento problém se zaměřují dotace na rozvoj venkova. Tyto dotace jsou určeny pro obnovování ekosystémů spjatých se zemědělskou produkcí, ale také pro rozvoj a zavedení nových postupů a metod do zemědělských podniků a vytváření nových pracovních pozic.

V rámci Evropské unie a SZP je problémem, že každá země má jiné klimatické a geologické podmínky, pěstují jiné plodiny a mají jiné výnosy. Nemohou být mezi sebou srovnávány. SZP má za úkol umazávat sociální a ekonomické rozdíly států, které jsou mnohdy značné. Základem je přehlednost a dobrá informovanost zemědělců o možných dotacích, o které mohou požádat v rámci svého působení. Je proto nutné, aby se o to zemědělci zajímali, sledovali novinky a hledali informace, protože pokud se budou v této oblasti dobře orientovat, velice jim to pomůže v získávání dotací. Vznikají také firmy, které se zabývají poradenstvím pro zemědělské podniky, jak v osevních postupech, tak i při vyřizování dotací.

2 Cíl práce

Bakalářská práce má za úkol přinést shrnutí dotačních titulů, které mohou zemědělské podniky získat. Část je věnována přehledu přímých plateb z EU a plateb z národních fondů v období 2014-2020 a nastíněno nové dotační období 2021-2027 a změny, které s sebou přináší. Analytická část představuje rozbor hospodaření podniku vyčíslení dotací, které zemědělská společnost dostala a jejich vliv na ekonomický rozvoj podniku. Autor zkoumá, jak čerpání dotací ovlivnilo hospodaření subjektu v uplynulých letech. Dále je vypočítán hospodářský výsledek podniku s využitím dotací a bez nich. Při rozboru jsou použity účetní výkazy podniku z let 2015-2019, jejich analýza a výpočet ekonomických ukazatelů. V závěru práce jsou navržena doporučení, která by mohla přispět ke zlepšení finanční situace podniku a také návrh investice.

Hlavním cílem bakalářské práce je prostřednictvím finanční analýzy zhodnotit ekonomickou situaci zvoleného zemědělského podniku a následně s využitím rozboru dotačního systému SZP optimalizovat hospodářské procesy. K dosažení vytyčených cílů jsou používány vhodné internetové zdroje a knižní publikace vztahující se k tématu zemědělských dotací a finanční analýze podniku.

Dílčí cíle:

- Vymezení základních pojmů v rámci dotační politiky. Charakterizování pojmu dotace a vysvětlení jejich vlivu na zemědělství.
- Rozbor evropských dotačních programů, výše souvisejících dotací a vliv přímých plateb SZP na české zemědělství.
- Shrnutí národních dotačních programů, které mohou čeští zemědělci čerpat, sazby těchto dotací a podmínky čerpání.
- Finanční analýza podniku se zohledněním dotační politiky.
- Optimalizace využití dotačních programů pro vybraný zemědělský podnik a návrh na zlepšení.

3 Metodika

V teoretické části jsou vymezeny základní pojmy pro vysvětlení dotací a jejich stručný přehled, který má informovat o dotacích z národních i evropských zdrojů. Nejprve jsou popsány dotace, které jsou vypláceny v rámci I. pilíře SZP, kde je nejdůležitější dotací pro zemědělce jednotná platba na plochu (SAPS), kdy mají všichni zemědělci stejnou částku za ha. Přechodná vnitrostátní podpora je doplňková dotace k SAPS a je vyplácena z národních zdrojů. Dalšími důležitými dotacemi jsou na živočišnou výrobu, která se vyplácí na dobytčí jednotku. Dotace na pěstování ovoce a zeleniny jsou specifické tím, že zemědělci nehopodaří na tisících hektarech, ale pouze na menších plochách. V rámci II. pilíře jsou dalšími dotacemi kompenzační platby pro zemědělce hospodařící v nepříznivých oblastech, kde mají ztížené podmínky hospodaření (LFA a Natura 2000).

Z teoretické části se přesuneme na praktickou část, která je věnována hlavně analýze účetních výkazů podniku a vlivu dotací na zemědělský subjekt. V úvodní části je představen zemědělský podnik a jeho základní charakteristika. Po nahlédnutí do daňové evidence jsou využity metody kalkulace nákladů a zjištění prosperity zemědělského subjektu. Vyhodnocení, zda podnik vydělává i bez zemědělských dotací a kolik vlastně daný subjekt dotací dostal. V práci je sestaven jednoduchý přehled evropských a národních dotací, které zemědělský subjekt využívá.

Na závěr je shrnuto hospodaření zemědělského subjektu, jeho prosperita, shrnutí všech dotací a doporučení nových či jinak výhodných dotací, které by mohl podnik čerpat a za jakých podmínek. A dále je navržena investice do budoucna.

3.1 Finanční analýza podniku

Hlavní úlohou finanční analýzy je zhodnocení podniku z několika úhlů a posouzení jeho hospodaření pomocí různých ukazatelů, které mohou předpovídat situace. Finanční analýza zpracovává data ze dvou základních dokumentů a to, z rozvahy, výkazu cash flow a výkazu zisku a ztrát. Tyto dokumenty poskytují informace o společnosti, jejím fungování, prosperitě a investicích. (Holečková, 2008)

Použité ukazatele:

- Analýza absolutních ukazatelů
- Analýza poměrových ukazatelů
- Analýza cash flow

3.1.1 Analýza absolutních ukazatelů

Dle Hrdého (Hrdý, a další, 2009) je úlohou finanční analýzy prozkoumání a rozebrání finančních výkazů podniku. Analýza absolutních ukazatelů se zpravidla dělí na vertikální a horizontální analýzu. Obě tyto analýzy napomáhají k zorientování v účetních výkazech a snaží se upozornovat na příčiny možných problémů. Poté je možné zhodnotit situaci pro budoucí rozvoj podniku.

- Horizontální analýza (analýza trendů)

Tato metoda se využívá pro zhodnocení absolutních a relativních změn dat v časové řadě, obvykle v řádu několika let. Používá se zejména v grafickém zobrazení aktiv a kapitálu podniku. Zkoumáme tím meziroční změny jednotlivých složek. (Hrdý, a další, 2009)

- Vertikální analýza

Tato analýza je také označována jako procentní rozbor – zjišťuje podíl jednotlivých položek k danému celku (100 %). Díky této analýze je možné zkoumat působení jednotlivých činitelů na zisk podniku. (Hrdý, a další, 2009)

Výhodou těchto analýz je to, že naleznou problémovou (prodělečnou) oblast a je možné se na tuto oblast zaměřit. Nevýhodou je však že neukazují příčiny těchto problémů.

3.1.2 Analýza poměrových ukazatelů

- Ukazatele rentability
- Ukazatele aktivity
- Ukazatele likvidity
- Ukazatele zadluženost

Podle Kislingerové jsou poměrové ukazatele nejčastěji používané pro jednoduchou, ale velmi přesnou finanční analýzu. Lze jimi velmi rychle určit problémovou oblast. Tato analýza využívá veřejně dostupných informací jako jsou výkazy zisku a ztrát a rozvaha.

- **Ukazatele rentability**

Tento ukazatel obvykle vyjadřuje výnosnost vloženého kapitálu, tedy zisky. Zajímá nás několik kategorií zisku:

- EBIT - zisk před úroky a daní, používá se pro mezipodnikové porovnávání.
- EBT - zisk před zdaněním
- EAT - zisk po zdanění, neboli čistý zisk (Kislingerová, a další, 2005)

ROA - Rentabilita aktiv

Ukazatel ROA, nebo také rentabilita celkového vloženého kapitálu, vyjadřuje výkonnost podniku a je jedno zda aktiva pocházejí z cizího nebo vlastního zdroje. (Růčková, 2010)

$$\text{rentabilita aktiv} = \frac{\text{EBIT}}{\text{Celková aktiva}} \quad (3.1)$$

ROE – rentabilita vlastního kapitálu

ROE nám ukazuje výnosnost vlastního kapitálu. Tento ukazatel slouží k určení toho, jakou návratnost má námi vložený kapitál a zda dochází ke zlepšování výsledku hospodaření. Pro investory je důležité, aby zisk byl co nejvyšší. (Holečková, 2008)

$$\text{rentabilita vlastního kapitálu} = \frac{EAT}{\text{vlastní kapitál}} \quad (3.2)$$

ROS - rentabilita tržeb

Tento ukazatel je charakterizován jako zisk vztažený k tržbám a vyjadřuje schopnost podniku vykazovat zisky. Tržby jsou tedy ve jmenovateli a vyjadřují výkonnost podniku v určitém období. Do čitatele je dosazován zisk již po zdanění či před zdaněním, to záleží na analytikovi. (Růčková, 2010)

$$\text{rentabilita tržeb} = \frac{EBIT}{\text{tržby}} \quad (3.3)$$

Rentabilita nákladů – ROC (Return on Costs)

Ukazatel rentability celkových nákladů značí, jaká výše čistého zisku připadne na jednotku celkových nákladů. Využívá se zejména jako indikátor růstu (poklesu) nákladů v čase, je proto vhodné sledovat jeho vývoj po několik let. Tento ukazatel lze srovnávat pouze s velmi podobnými firmami ve stejném oboru.

$$\text{Rentabilita nákladů} = \frac{\text{zisk}}{\text{celkové náklady}} \quad (3.4)$$

- **Ukazatele likvidity**

Tyto ukazatele nám dávají souhrn o tom, v jaké je podnik platební situaci a zda je schopen platit své závazky. Nejdříve si vysvětlíme základní pojmy, bez nich by to nedávalo smysl.

Likvidnost – to je schopnost transformovat majetek na peníze.

Likvidita – schopnost podniku platit své závazky dlouhodobě.

Solventnost – platební schopnost. Podmínkou solventnosti je likvidita. (Růčková, 2010)

Okamžitá likvidita

Značí se jako likvidita L1, tedy likvidita prvního stupně. Tento ukazatel nám říká, jaká je schopnost podniku splácet své dluhy. Období pro splácení je libovolné, ale obvykle se platí měsíčně, např. úvěry. Doporučená hodnota se pohybuje okolo 0,2-0,5. Nižší hodnoty značí sníženou schopnost platit závazky a vysoké hodnoty značí neefektivitu hospodaření podniku. Do čitatele dosazujeme finanční majetek podniku, a to i s krátkodobým finančním majetkem (krátkodobé cenné papíry, šeky, ...) (Sedláček, 2011)

$$\textit{okamžitá likvidita} = \frac{\textit{finanční majetek}}{\textit{krátkodobé závazky}} \quad (3.5)$$

Pohotová likvidita

Označujeme ji jako likviditu II. stupně. Její hodnota by neměla klesnout pod 1, pokud pod toto číslo klesne, podnik by musel začít rozprodávat zásoby. Tento ukazatel se používá v podnicích, které musejí mít velké množství zásob. Hodnoty se liší v závislosti na odvětví, ve kterém se firma pohybuje. (Sedláček, 2011)

$$\textit{pohotová likvidita} = \frac{\textit{oběžná aktiva} - \textit{zásoby} - \textit{dlouhodobé pohledávky}}{\textit{krátkodobé závazky}} \quad (3.6)$$

Běžná likvidita

Tento ukazatel říká, kolikrát by firma mohla zaplatit krátkodobé závazky, pokud by měla svá aktiva pouze v hotovosti. Nepočítá se pro podniky, které drží skladem velké množství zásob, nedával by pro ně smysl. Ideální hodnoty 1,5 - 2, jsou opět závislé na odvětví podnikání. (Holečková, 2008)

$$\textit{běžná likvidita} = \frac{\textit{oběžná aktiva}}{\textit{krátkodobé závazky}} \quad (3.7)$$

- Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity zjišťují, kolik má podnik aktiv a jak je využívá. Pokud jich má nadbytek, má tak velké a zbytečné náklady a tím klesá zisk. Pokud má podnik nedostatek aktiv, nemůže investovat a nevydělává možnými investicemi. Nejčastěji používanými ukazateli jsou ukazatelé obratu celkových aktiv, obratovost zásob a obratovost pohledávek. (Růčková, 2010)

Ukazatel obratu celkových aktiv

Ukazuje, jak firma hospodaří se svými aktivy a jaké budou tržby z obratu aktiv. Na rozdíl od rentability celkových aktiv má v čitateli tržby, nikoliv zisky. (Kislingerová, a další, 2005)

$$\text{obrat celkových aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{celková aktiva}} \quad (3.8)$$

Ukazatel doby obratu zásob

Tento ukazatel ukazuje, jak dlouhou dobu leží podniku zásoby na skladě, než jsou vyskladněny k prodeji. Nelze srovnávat mezi sebou firmy, které podnikají v jiném odvětví, ale pokud budeme tento koeficient srovnávat s konkurenční firmou, má to velký význam. Čím kratší je doba obratu zásob, tím je to pro podnik lepší. (Knápková, a další, 2013)

$$\text{doba obratu zásob} = \text{zásoby} / \left(\frac{\text{tržby}}{365} \right) \quad (3.9)$$

Ukazatel doby obratu pohledávek (průměrná doba inkasa)

Ukazatel značí, za kolik dní nám odběratelé v průměru zaplatí pohledávky. Obvyklou dobou bývá jeden měsíc. Zde jsou velmi žádoucí nízké hodnoty ukazatele, ty totiž značí, že zákazníci platí včas nebo platí velké množství zákazníků v hotovosti. (Sedláček, 2011)

$$\text{obrat pohledávek} = \frac{\text{tržby}}{\text{pohledávky z obchodního styku}}$$

$$\text{doba obratu pohledávek} = \text{pohledávky} / \left(\frac{\text{tržby}}{365} \right) \quad (3.10)$$

- Ukazatele zadluženosti

Ukazují informace o úvěrovém zadlužení podniku. Vyjadřují, do jaké míry je podnik financován z cizích zdrojů. V dnešní době není reálné, aby byl podnik financován pouze z vlastních zdrojů, jsou proto potřeba i cizí kapitály, a to hlavně formou úvěru. Základní kapitál musí mít každý podnik vlastní. Pokud chceme, aby podnik prosperoval a chceme zlepšovat taktiku výroby, je nutné sledovat konkurenci v odvětví, abychom věděli, jak si ostatní firmy vedou. (Knápková, a další, 2013)

Úrokové krytí

Ukazatel značí, kolikrát zisk převyšuje placené úroky. Podnik tím zjišťuje, zda je schopen platit své dluhy. Hodnoty pro tento ukazatel by se měly pohybovat od 3 do 6, nad 6 je již vynikající hodnota úrokového krytí. (Sedláček, 2011)

$$\text{úrokové krytí} = \frac{\text{EBIT}}{\text{úroky}} \quad (3.11)$$

Míra zadluženosti

Tento koeficient využívají hlavně banky při poskytování úvěru. Hodnota pod 1 značí nízkou zadluženost, tedy cizí kapitál je nižší než kapitál vlastní. Hodnoty vyšší než 1,5 značí vysokou zadluženost. (Růčková, 2010)

$$\text{míra zadluženosti} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{vlastní kapitál}} \quad (3.12)$$

Celková zadluženost

Ukazatel vyjadřuje celkové zadlužení podniku. Pro investory je bezpečnější investovat do firmy, pokud je podíl cizího kapitálu vůči celkovým aktivům co nejmenší. Zadluženost ovlivňuje také výnosnost firmy. (Knápková, a další, 2013)

$$\text{celková zadluženost} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{celková aktiva}} \quad (3.13)$$

3.1.3 Analýza Cash flow

Jedná se o skutečný tok peněz podniku. Analýza příjmů a výdajů firmy. Cash flow je součástí účetní závěrky. Analýza poskytuje informace o tom, jak společnost reálně hospodaří, informace o zásobách, odpisech, rezervách, nemovitém majetku o úvěrech, atd. Cash flow se sestavuje dvěma způsoby, a to přímou a nepřímou metodou. Cash flow se dělí na tři kategorie: provozní, investiční a finanční. (Růčková, 2010)

- Přímá metoda – u této metody sledujeme, zda každá hospodářská operace představuje skutečný příjem nebo výdaj. Poté nám poskytuje přehled o očekávaných příjmech či výdajích v určitém období např. jeden měsíc. Tato metoda se ale moc nepoužívá pro svou náročnost. (Freiberg, 1993)
- Nepřímá metoda – zjišťuje hospodářský výsledek, který se ale zvýší o náklady a výnosy, které nepředstavují peněžní tok. Náklad nemusí být výdajem (odpisy), výdaj nemusí představovat náklad (nákup investičního majetku) a ani výnos nemusí být příjmem (čerpání rezerv). (Freiberg, 1993)

Počáteční stav peněžních prostředků
Výsledek hospodaření před zdaněním
+ odpisy
+ tvorba rezerv a opravných položek
-rozpuštění rezerv a opravných položek
+ úbytek pohledávek
-přírůstek pohledávek
+ úbytek zásob
- přírůstek zásob
+ přírůstek krátkodobých závazků
-úbytek krátkodobých závazků
-zaplacená daň z příjmu
= PROVOZNÍ CASH FLOW
-nákup fixních aktiv
= INVESTIČNÍ CASH FLOW
+ přijaté bankovní úvěry
- splátky úvěru
+ emise dluhopisů
-výplata dividend
= FINANČNÍ CASH FLOW
Konečný stav peněžních prostředků

Tabulka 1 - Nepřímá metoda cash flow

Zdroj: (Finance v praxi, 2019)

Teoretická část práce

4 Struktura dotačních zdrojů

Následující podkapitoly se budou věnovat dotacím, vysvětlení tohoto pojmu a důvodu dotování. Na co je možné dotace dostat a jakým způsobem. Zaměříme se také na instituce, které dotace přerozdělují.

4.1 Definice pojmu dotace

„Pojmem dotace se v ekonomii rozumí peněžitý dar nebo daru podobná peněžitá úhrada ze strany státu (zpravidla vlády nebo zákonodárného sboru) nebo územněsprávního celku (v Česku kraj, obec nebo městská část) nějakému subjektu v zájmu snížení ceny určitého statku, jehož poskytování je ve „veřejném zájmu“. V některých oborech, například u veřejné osobní dopravy, se dotace provádějí formou úhrady prokazatelné ztráty, případně zákonem definovaného přiměřeného zisku. Často bývá poskytnutí dotace vázáno na jistou míru vlastní spoluúčasti příjemce (například dotace tvoří určitý procentní podíl z částky vynaložené příjemcem dotace)“. (Wikipedia, 2020)

Dotace jsou strategické při minimalizaci negativních dopadů na životní prostředí, rozvoj zemědělských subjektů, zlepšování zemědělských technologií a při přeměně struktury výroby. Dotace v naší republice můžeme rozdělit na dvě základní skupiny, a to podle zdrojů finančních prostředků. Tedy na dotační programy z Evropských fondů a na národní dotační programy.

4.2 Státní zemědělský intervenční fond (SZIF)

Zprostředkovatelem dotací v České republice je Státní zemědělský intervenční fond (SZIF). Ten funguje jako akreditovaná platební agentura, která má za úkol administraci a kontrolu plateb jak z evropských, tak z národních fondů. Dále zpracovává systém produkčních kvót a administraci národních značek kvality jako je KLASA. SZIF je státní instituce, která spadá pod Ministerstvo zemědělství. Fond ročně převede okolo 30-40 miliard Kč, z toho asi třetina je vyplacena v Programu rozvoje venkova. (SZIF, 2013)

4.3 Společná zemědělská politika (SZP)

V rámci Evropské unie se uplatňuje politika Společné zemědělské politiky (SZP), která se snaží o podporu evropských zemědělců. Preferuje především podporu dostatečného množství kvalitních potravin a jejich bezpečnost, zemědělce chrání před kolísáním cen a celkově zajištění dostatečné životní úrovně v rámci EU. Čeští zemědělci tak již od roku 2004 nemusí spoléhat pouze na zdroje českého státního rozpočtu, ale mohou žádat o evropské dotace. Ale musí splňovat stanovené podmínky a překážky, které EU nastavilo, jako např. výrobní nebo produkční limity na mléko, škrob a další, které musí dodržovat, aby nebyli sankcionováni. (Bydžovská, 2018)

Evropské fondy, které poskytují platby v rámci SZP:

- Evropský zemědělský záruční fond (EAGF)
- Evropský fond pro rozvoj venkova (EAFRD)
- Evropský námořní a rybářský fond (EMFF)

SZP po roce 2020

Po roce 2020 bude následovat tzv. přechodné období, kdy bude docházet k jednáním mezi evropskou radou, komisí a parlamentem, tak konečná podoba SZP není ještě jistá, toto období může trvat 2-3 roky. SZP bude fungovat s podmínkami původního dotačního období, ale s rozpočtem nového dotačního období. Předběžné návrhy již existují, ale mohou se měnit. V následujícím dotačním období 2021-2027 by se SZP měla zaměřovat na ekologičtější postupy v zemědělství (ekoschémata), ochranu vody a půdy. Zároveň bude více dbát na střídání plodin, dodávání živin do půdy a vydá nová pravidla pro omezování použití pesticidů. Dále Evropská komise zpřísní dohled nad životními podmínkami zvířat a chce snížit užívání antibiotik v krmivech. (Bydžovská, 2018)

V dotačním období 2021-2027 by pro ČR mělo být z Evropské unie připraveno okolo 199 miliard Kč (7,7 mld. EUR), což je o trochu méně než v dotačním období 2014-2020, to bylo okolo 8,2 mld. EUR. Celkově by mělo být vyčleněno na podporu zemědělství asi 379 miliard EUR. (Evropská komise, 2018)

Shrnutí navrhovaných prostředků SZP na období 2021–2027

(v milionech EUR)	Běžné ceny	Ceny roku 2018
EZZF	290 702	258 251
EZFRV	84 255	75 013
EZFRD – Next Generation EU	16 483	15 000
CELKEM	391 440	348 264

Obrázek 1 –Návrh rozpočtu SZP 2021-2027 (Evropská komise, 2018)

	Přímé platby		Rozvoj venkova		Ostatní alokované obálky		SZP Celkem	
	EUR Mil.	Rozdíl %	EUR Mil.	Rozdíl %	EUR Mil.	Rozdíl %	EUR Mil.	Rozdíl %
CZ	5.871,9	-3,9%	1.811,4	-15,3%	49,5	37,3%	7.732,9	-6.7%

Obrázek 2- Rozpočet SZP pro ČR (Ing.Pavel Sekáč, Ph.D., 2019)

4.4 I. pilíř

V rámci I. pilíře SZP je možné žádat o platby v rámci podpory Greeningu (tzn. ozelenění, je platba pro zemědělce, kteří dbají na dodržování zemědělských postupů, které jsou příznivé pro životní prostředí). Mezi další přímé platby patří podpora Mladý zemědělec, která je určená pro zemědělce do 40 let, tím se snaží podpořit mladé lidi podnikat v zemědělství. Dalšími podporami jsou jednotná platba na plochu a na tu se váže ještě přechodná vnitrostátní podpora, které jsou určeny všem zemědělcům. A mezi posledními je dobrovolná podpora vázaná na produkci, ta je poskytována zemědělcům, kteří hlavně pěstují tzv. citlivé plodiny. Žádost o přímé platby žadatelé mohou najít na internetových stránkách ministerstva zemědělství. (Massot, 2020). Žadatelem může být fyzická i právnická osoba, která musí být uvedena v systému LPIS. Systém LPIS (Land Parcel Identification System - LPIS je systém fungující po celé Evropské unii a jsou v něm zaznamenány veškeré zemědělské pozemky, jejich výměra a majitelé).

4.4.1 Jednotná platba na plochu (SAPS)

SAPS (Single Area Payment Scheme), její funkcí je poskytování stejné výše podpory a zabezpečení stabilnějších příjmů zemědělců bez ohledu na to, co pěstují. Podmínkou je, aby zemědělec měl alespoň 1 ha obhospodařovatelné půdy zaevidované v LPIS. Tyto platby nejsou vázané na produkci, ale na množství orné půdy, travního porostu, vinic, sadů či zalesněné půdy. V roce 2004 sazba SAPS činila 1830,40 Kč/ha, ale v roce 2013 částka činila již 6068,88 Kč/ha (viz tabulka 3). Tato platba se v r.2015 rozdělila na SAPS, Greening a Mladého zemědělce, proto od tohoto roku částka SAPS výrazně klesla (viz tabulka 4). (SZIF, 2013)

Roky	2004	2005	2006	2007	2008	2009
SAPS (Sazba v Kč/ha)	1890,40	2110,70	2517,80	2791,50	3072,70	3710,00
Roky	2010	2011	2012	2013	2014	2015
SAPS (Sazba v Kč/ha)	4060,80	4686,50	5387,30	6068,88	5997,23	3543,91

Tabulka 2- vývoj sazby SAPS

Zdroj: vlastní zpracování dle SZIF

4.4.2 Greening

Další podporou, která se řadí do plateb SAPS je tzv. Greening. Tato dotace podporuje ekologický způsob zemědělství, ochranu životního prostředí a stálost klimatu. Jeho úkolem je podpora různorodosti pěstovaných plodin, podpora zeleného hnojení a podsevů. Nutí zemědělce využívat meziplodiny (hořčice bílá, bojínek luční či různé druhy jetele) a trvá na zachování trvalých travních porostů. Další podmínkou jsou ochranné pásy, příkopy a skupiny dřevin na obdělávané ploše větší 3000 m². Pokud zemědělec hospodaří v rámci ekologického zemědělství, nemusí plnit podmínky greeningu. Při tomto způsobu hospodaření by to mělo vést k dlouhodobému snižování negativních dopadů zemědělské činnosti na životní prostředí. (eAgri, 2014)

roky	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Greening (Sazba v Kč/ha)	1943,00	1928,00	1853,35	1877,38	1884,30	2013,64

Tabulka 3- sazba greening

Zdroj: vlastní zpracování dle SZIF

Ekologická schémata

Tato platba bude novinkou v novém dotačním období, měly by nahrazovat Greening, který je dosud vyplácen. Bude vyplácena zemědělcům, kteří budou dodržovat postupy pro ochranu klimatu a životního prostředí. K tomu patří například 3 m pruh podél vodních toků, kde nebudou hnojit a používat pesticidy. Každý stát si ale bude moci rozhodnout, jaké ekologické opatření bude chtít dotovat. To by jistě pomohlo ekologickému zemědělství v získání vyšších finančních dotací či ke zvyšování podílu pěstování biopotravin. (portál eAGRI, 2020)

4.4.3 Přejížděná vnitrostátní podpora (PVP)

PVP jsou národní doplňkové platby, které slouží k dorovnání SAPS na úroveň ostatních členských států. Podmínky pro poskytnutí PVP plateb jsou stejné jako u SAPS, pokud bude zamítnuta žádost SAPS, nemá žadatel nárok ani na PVP. Ministerstvo zemědělství v roce 2019 poskytlo v rámci PVP 596 mil. Kč. Přehled PVP plateb v roce 2020, viz tabulka 2. (eagri, 2020)

PVP	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Zemědělská půda (Kč/ha)	192,17	178,32	159,25	141,58	129,86	118,04
Chmel (Kč/ha)	5172,99	4845,07	4370,55	3952,77	3532,43	3187,00
Škrobové brambory (Kč/t)	1746,72	1621,74	1449,39	1279,28	1187,93	1 20,40
Přezvýkavci (Kč/VDJ)	101,63	95,40	85,65	76,45	70,19	64,24
Krávy bez tržní produkce mléka (Kč/VDJ)	131,63	121,28	100,93	87,72	80,38	72,40
Ovce/kozy (Kč/VDJ)	61,17	57,47	50,43	42,99	43,13	41,03

Tabulka 4 – sazba PVP v Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle eAgri

VDJ = Velká dobytčí jednotka

Skot – do 6 měsíců věku = 0,4 VDJ, 6-24 měsíců = 0,6 VDJ, Nad 24 měsíců = 1 VDJ

Ovce/kozy – nad 1 rok věku 0,15 VDJ (SZIF, 2014)

4.4.4 Dobrovolná podpora vázaná na produkci (VCS)

Tato platba je poskytována zemědělcům, kteří pěstují tzv. citlivé zemědělské komodity, jako jsou cukrová řepa, chmel, zelenina a ovoce s vysokou a velmi vysokou pracností, kam patří např. rybíz či třešně.

Evropská unie v roce 2006 vydala reformu, ve které omezila výrobu cukru na území EU až o 30 %, tím se zvýšila poptávka po třtinovém cukru. Ale 1.10.2017 skončily kvóty na pěstování cukrové řepy, které pro ČR byly 372 459,207 t a byly rozděleny mezi všech pět českých cukrovarů. Tím může Česká republika vyvážet do třetích zemí a výroba není omezená. S kvótami ale skončil i jejich dotační program a výroba cukr není dotovaná. Od 1.1.2020 je ale možné žádat o českou dotaci na cukrovou řepu za podmínek, že pěstitelé budou na svých polích mechanicky likvidovat plevelnou řepu, ta nesmí být likvidována chemicky. MZe vyčlenilo na dotace 200 mil. Kč ve výši až 3788 Kč/ha. (Vojtěch Bílý, 2019)

- Podpora na produkci brambor určených pro výrobu škrobu
- Podpora na produkci konzumních brambor
- Podpora na produkci chmele
- Podpora na produkci ovocných druhů s velmi vysokou pracností
- Podpora na produkci ovocných druhů s vysokou pracností
- Podpora na produkci zeleninových druhů s velmi vysokou pracností
- Podpora na produkci zeleninových druhů s vysokou pracností
- Podpora na produkci cukrové řepy (SZIF, 2016)

VCS	2015	2016	2017	2018	2019
Bílkovinné plodiny(Kč/ha)	3711,01	3254,51	2989,64	2218,12	2135,99
Škrobové brambory(Kč/ha)	17215,79	16849,86	13743,06	4752,25	14014,44
Konzumní brambory(Kč/ha)	5411,71	4891,14	4776,85	13679,08	4599,12
Chmel(Kč/ha)	17356,73	17194,35	15965,2	15572,51	15621,44
Ovoce s velmi vysokou pracností(Kč/ha)	13734,82	13849,96	12932,59	12071,29	11735,23
Ovoce s vysokou pracností(Kč/ha)	9491,99	8495,28	7940,85	8022,59	7892,29
Zelenina s velmi vysokou pracností(Kč/ha)	13183,82	12039,97	11463,28	11732,11	10862,63
Zelenina s vysokou pracností(Kč/ha)	3662,37	8495,96	4083,8	3591,56	3906,56
Cukrová řepa(Kč/ha)	7874,13	7430,45	6540,43	6549,92	7245,58
Krávy bez tržní produkce mléka (Kč/VDJ)	10001,78	9312,99	8560,25	8688,9	8083,99
Dojnice (Kč/VDJ)	3678,77	3679,92	3597,2	3687,1	3730,46
Ovce/kozy (Kč/VDJ)	3670,3	3524,89	3402,87	3551,78	3865,27

Tabulka 5-sazby VCS

Zdroj: vlastní zpracování dle SZIF

4.4.5 Mladý zemědělec

Tyto platby jsou možné pouze pokud je zemědělec starší 18 let a je mu maximálně 40 let a není registrován jako zemědělský podnikatel déle jak dva roky. Dále je možné tuto dotaci čerpat jen pokud nemáte více než 90 ha půdy, tedy vztahuje se to pouze na malé zemědělské podniky. V rámci EU v této věkové kategorii podniká okolo 12 % zemědělců. V roce 2019 platba činila 1697,06 Kč/ha. (SZIF, 2014)

Platí pro:

- Investice do zemědělských staveb a technologií pro živočišnou a rostlinnou výrobu.
- Investice do pořízení speciálních mobilních strojů pro zemědělskou výrobu.
- Investice na úpravu a zpracování vlastní produkce zemědělské výroby včetně staveb na jejich skladování.
- Nákup zemědělských nemovitostí a hospodářských zvířat.
- Nákup sadby a osiva pro přímou spotřebu v podniku.
- Nákup krmiv, hnojiv a prostředků na ochranu rostlin pro přímou spotřebu v podniku. (SZIF, 2014)

roky	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Mladý zemědělec (sazba v Kč/ha)	885,00	878,00	844,43	1694,08	1697,06	1822,09

Tabulka 6- vývoj sazeb Mladý zemědělec

Zdroj: vlastní zpracování dle SZIF

Byla vytvořena tabulka, kde jsou pro porovnání sečteny hodnoty Greeningu a SAPS, protože o tyto dvě dotace žádá nejvíce zemědělských podniků. Dále jsou vypsané hodnoty mladého zemědělce, který by mohl žádat o všechny tyto tři podpory.

Rok	Greening (Sazba v Kč/ha)	Mladý zemědělec (Sazba v Kč/ha)	SAPS (Sazba v Kč/ha)	Celkem SAPS + Greening (Sazba v Kč/ha)
2015	1943,00	885,00	3543,91	5486,91
2016	1928,00	878,00	3514,00	5442,00
2017	1853,35	844,43	3377,73	5231,08
2018	1877,38	1694,08	3388,15	5265,53
2019	1884,30	1697,06	3394,11	5278,41
2020	2013,64	1822,09	3 644,19	5657,83

Tabulka 7 - porovnání sazeb Greening, Mladý zemědělec a SAPS Zdroj: vlastní zpracování dle SZIF

4.5 II. pilíř

Tato oblast se zaměřuje na politiku rozvoje venkova EU, ochranu chráněných a významných oblastí či na méně příznivé oblasti. Na rozdíl od I. pilíře SZP, který je financovaný výhradně z rozpočtu EU, tak II. pilíř je financován i z národních a regionálních prostředků. SZP považuje za hlavní cíle udržení klimatu, ochranu životního prostředí, obnovu a zachování ekosystémů, které souvisí se zemědělskou činností. Dále vytváření pracovních pozic v zemědělství a zaměření na horské oblasti, které mají ztížené podmínky hospodaření. (Nègre, 2020)

4.5.1 Rozvoj venkova

Program rozvoje venkova je velmi důležitý zejména v oblasti ochrany životního prostředí v rámci zachování a obnovu ekosystémů, které souvisí se zemědělskou činností. Dále podporuje investice pro konkurenceschopnost a inovace zemědělských podniků. V dotačním období 2014-2020 bylo připraveno pro Program rozvoje venkova celkem 96 miliard Kč z toho třetina z národních zdrojů a dvě třetiny z evropských fondů. Nejméně 30 % finančních prostředků v rámci Programu rozvoje venkova musí být směřována do ochrany životního prostředí a změny klimatu. (SZIF, 2013)

EU stanovila strategické cíle v oblasti rozvoje venkova a ty poté podrobněji popsala v následujících šesti prioritách, které jsou platné pro celou EU.

1. Podpora předávání znalostí a inovací v zemědělství, lesnictví a ve venkovských oblastech,
2. Zvýšení životaschopnosti zemědělských podniků a konkurenceschopnosti všech druhů zemědělské činnosti ve všech regionech a podpora inovativních zemědělských technologií a udržitelného obhospodařování lesů,
3. Podpora organizace potravinového řetězce, včetně zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh, dobrých životních podmínek zvířat a řízení rizik v zemědělství,
4. Obnova, zachování a zlepšení ekosystémů souvisejících se zemědělstvím a lesnictvím,
5. Podpora účinného využívání zdrojů a podpora přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku v odvětvích zemědělství, potravinářství a lesnictví, která je odolná vůči klimatu,
6. Podpora sociálního začleňování, snižování chudoby a hospodářského rozvoje ve venkovských oblastech (eagri.cz, 2014)

Program rozvoje venkova se skládá z těchto povinných a projektových opatření:

- M01 Předávání znalostí a informační akce
- M02 Poradenské, řídicí a pomocné služby pro zemědělství
- M04 Investice do hmotného majetku
- M06 Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti
- M08 Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů
- M10 Agroenvironmentálně-klimatické opatření (AEKO)
- M11 Ekologické zemědělství (EZ)
- M12 Platby v rámci sítě Natura 2000 a podle rámcové směrnice o vodě
- M13 Platby pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními (LFA)
- M14 Dobré životní podmínky zvířat

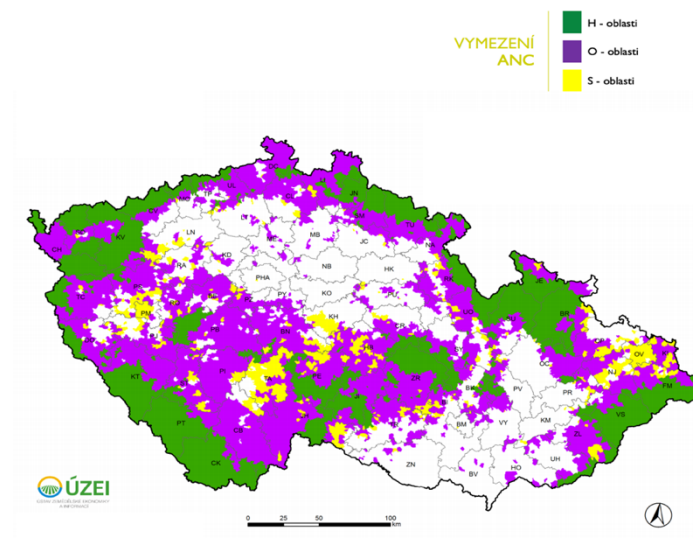
- M15 Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů
- M16 Spolupráce
- M19 Podpora místního rozvoje na základě iniciativy LEADER (eagri, 2017)

Novinkami oproti předchozímu dotačnímu programu rozvoje venkova jsou společné podmínky a nařízení. Vyplácení peněz je podmíněno splněním daných podmínek, které musí státy a jednotlivé regiony splnit pro vyplacení dotace. Další novinkou je výkonnostní rezerva, tedy vyhrazení 6 % z rozpočtu na dosažení stanovených cílů, pokud je státy nesplní, tak o tyto peníze mohou přijít.

4.5.2 Platba v oblastech s přírodním omezením (ANC)

Tyto platby jsou zaměřeny na znevýhodněné zemědělce, kteří hospodaří v méně příznivých oblastech. Cílem je zachování zemědělské produkce i v těchto oblastech, podpora venkova a udržení odpovídající úrovně příjmů zemědělců v LFA oblastech. Platby jsou poskytovány zemědělcům hospodařícím v horských oblastech, oblastech se specifickými omezeními nebo jinak méně příznivých oblastech země.

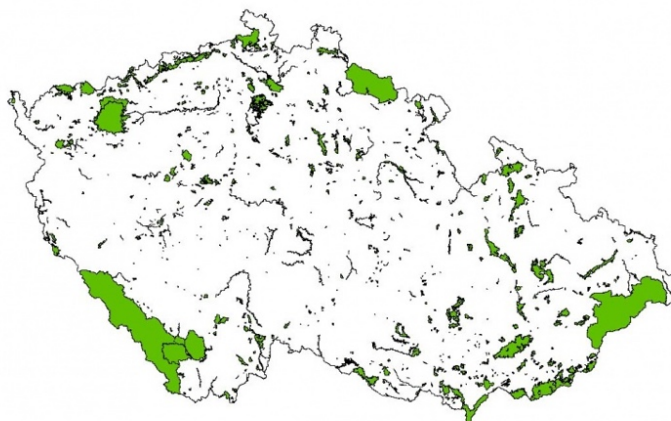
V minulém roce proběhlo redefinování LFA oblastí z toho důvodu, že by většina těchto oblastí od příštího roku nemohla čerpat takové dotace jako do teď. Při této příležitosti vznikly dvě samostatné dotace – ANC (Platba pro horské oblasti a jiné oblasti s přírodními nebo jinými zvláštními omezeními) a PPO (Platba pro přechodně podporované oblasti s přírodními omezeními). Oproti loňsku je pro tyto oblasti připraveno v letošním roce až 4,4 miliardy Kč. Přehled oblastí s přírodními omezeními viz obrázek 3. (EURACTIV.cz, 2019)

Obrázek 3- mapa ANC (eagri, 2018)

4.5.3 Natura 2000

Natura 2000 je soustava chráněných oblastí na území celé Evropské unie, která se snaží ochránit místa s výskytem významných živočichů a rostlin. Tato území se řídí pravidly EU a v České republice je asi 1150 takto chráněných lokalit a představují okolo 14 % území ČR. Patří mezi ně např. Šumava, Krkonoše, Beskydy, Podyjí a mnoho dalších, viz obrázek 4. Na dotační období 2021/2027 je v plánu do tuto oblast zadotovat až 26 200 930 000 Kč z evropského fondu, tzn. okolo 3 742 990 000 Kč/rok. (MŽP, 2020)

Obrázek 4 - Mapa území Natura 2000 (Porad'me.se, 2016)

5 Vlastní část práce

Analytická část se bude zabývat představením vybraného zemědělského podniku ZEPO Bělohrad a.s. Budou použita interní data podniku, rozvaha a výkaz zisku a ztrát z let 2015–2019. Poté budou aplikovány metody finanční analýzy podniku, které byly blíže představeny v metodice práce. Dále budou specifikovány přijaté dotace podniku, vypočtení a vyhodnocení absolutních, poměrových ukazatelů a analýza cash flow.

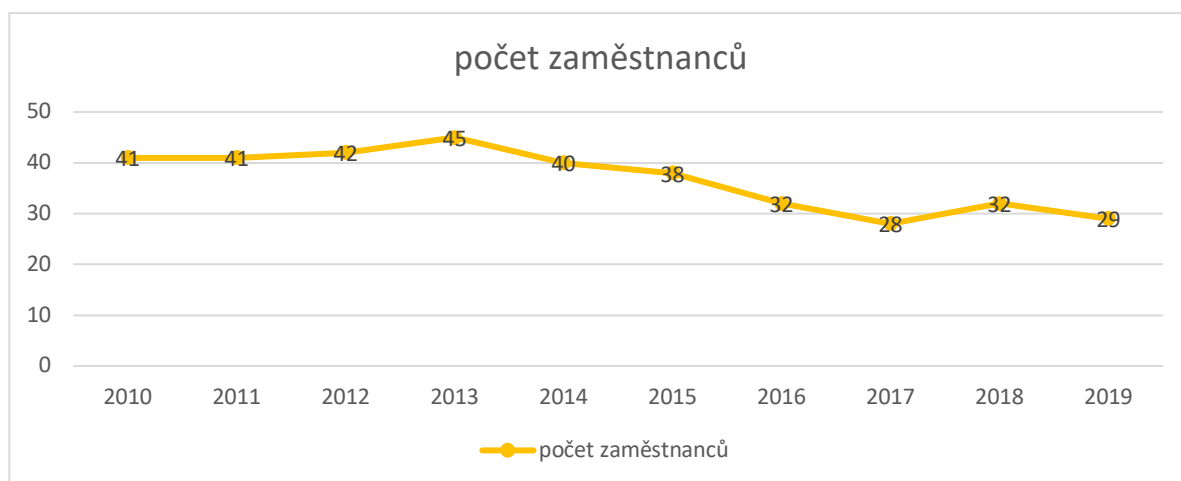
5.1 Charakteristika podniku ZEPO Bělohrad a.s.

Akciová společnost ZEPO Bělohrad a.s. byla založena 1.3.1996 a stále aktivně hospodaří. Společnost sídlí na okraji města Lázně Bělohrad, které leží v jičínském okrese a je známé svými léčivými prameny. Společnost hospodaří na úpatí Bělohradské pahorkatiny, kde je průměrná nadmořská výška obhospodařovaných pozemků 339 m n.m. Podnik leží v řepařské oblasti, zde převládá těžká kamenitá půda.

Zemědělský subjekt hospodaří na 1300 ha zemědělské půdy. 1025 ha je využíváno pro pěstování obilovin, řepky a řepy cukrovky a na 273 ha jsou trvalé travní porosty. Zbylých 450 ha je využíváno pro pěstování plodin využívaných jako objemová krmiva pro skot–luční seno, vojtěšková senáž, kukuřičná siláž a plodiny na výrobu krmných směsí. Společnost se zejména zabývá produkcí mléka a chovem dojnic. Tím úspěšně navazuje na dlouholetý chov dojného skotu v této oblasti. V současné chvíli chovají 460 ks dojných krav a snaží se o obnovu dojného skotu jen vlastním chovem. Jalovice zůstávají na chov a mléko a býčci jsou prodáváni ve 3 týdnech věku. Dříve chovali typické české strakaté plemeno, ale to bylo postupně od roku 2010 nahrazeno holštýnským plemenem zejména proto, že holštýnské dojnice mají vyšší dojivost. To se ukázalo v roce 2015, kdy jejich užitkovost překročila 10 000 kg mléka za normovanou laktaci.

AGROM Třebnouševy, s.r.o. vlastní v současné chvíli 71,83 % akcií této společnosti, zbytek je rozdělen mezi dalších 353 akcionářů, ale žádný z nich nemá víc jak 20 % akcií v tomto podniku. Na řízení podniku se podílí zejména představenstvo, dozorčí rada a dále vedení společnosti. Předsedou představenstva je pan Ing. Miroslav Máslo, předsedou dozorčí rady je Václav Dobeš a ředitelem společnosti je Ing. Roman Fiala.

Z interních dat společnosti bylo zjištěno, že se od roku 2010 počet stálých zaměstnanců pohyboval okolo 40, ale posledních deset let se pomalu počet zaměstnanců snižuje až na nynějších 29. To se děje zejména z důvodu toho, že dříve byla velká potřeba manuální práce, dnes již hodně práce udělají stroje, mnoho z nich je automatizovaných a není potřeba tolik zaměstnanců.

Graf 1-vývoj počtu zaměstnanců

Zdroj: vlastní zpracování dle interních dat podniku

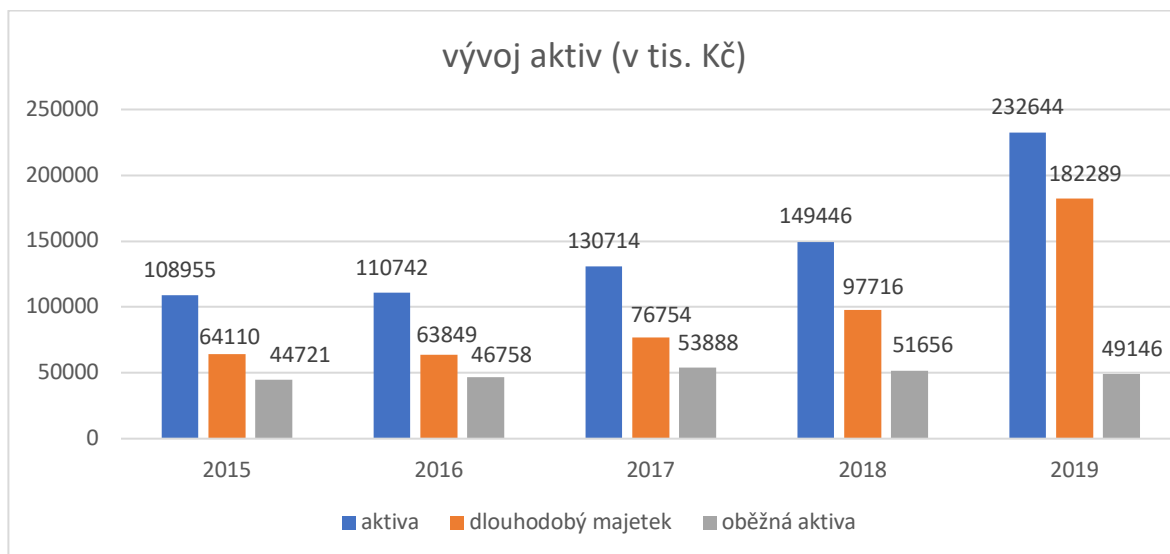
5.2 Finanční analýza podniku

V této části bude zpracována finanční analýza podniku, a to horizontální a vertikální analýza rozvahy, dále analýza pomocí ukazatelů rentability, aktivity, likvidity a zadluženosti. Na konci této kapitoly bude uvedeno vyhodnocení stávajících dotací podniku a případné navržení nových dotací, které by podnik mohl využít.

5.2.1 Analýza absolutních ukazatelů

A) Horizontální analýza rozvahy

Při této analýze zkoumáme rozvahu a jak se během sledovaných let mění aktiva a pasiva. V následujících grafech jsou uvedeny jejich změny.

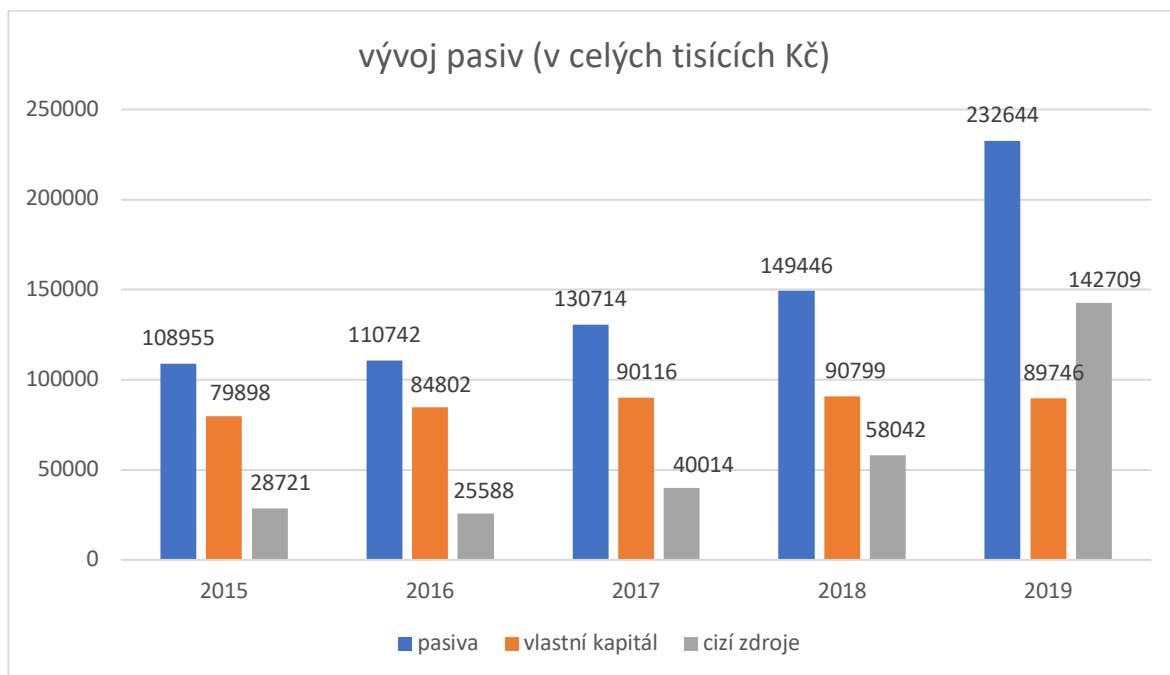
Graf 2- Vývoj aktiv

Zdroj: vlastní zpracování dle interních dat podniku

Byla provedena horizontální analýza aktiv v letech 2015-2019 a byly zjištěny tyto výsledky. Výsledky horizontální analýzy znázorňují, jak moc se změnila hodnoty v běžném účetním období oproti tomu minulému. Když porovnáme hodnoty celkových aktiv, tak zjistíme, že mají rostoucí tendenci, a to během sledovaných pěti let dokonce o téměř 124 mil. Kč. Nejvyšší nárůst byl zaznamenán mezi lety 2018 a 2019, kdy byl nárůst o více než 83 mil. Kč. To je způsobeno tím, že se zvýšila hodnota dlouhodobého hmotného majetku. Společnost v tomto roce vybudovala nové ustájení pro krávy, dojírnu, jímky, úpravnu vody, sklad krmiv a zakoupila kompletní nové technologie na dojení krav.

U dlouhodobého majetku je patrné, že pouze mírně klesl v roce 2016, ale jinak je opět viditelná rostoucí tendence během sledovaných let, a to nárůst opět okolo 118,4 mil. Kč, To je způsobeno nákupem nových zemědělských strojů a výstavbou nového kravína a dojícího zařízení. Nejvyšší nárůst je patrný mezi lety 2018 a 2019, kde byl nárůst o 84,6 mil. Kč.

Oběžná aktiva mají mírně kolísavou tendenci. Nejnižší hodnotu měla v roce 2015, kdy tato hodnota byla 44,7 mil Kč, protože klesly krátkodobé pohledávky o 2 mil. Kč. Nejvyšší nárůst byl zaznamenán v roce 2017 o 7,1 mil. Kč, protože se výrazně zvýšila hodnota zásob. Od roku 2017 hodnota oběžných aktiv mírně klesá, protože podnik má méně peněžních prostředků na účtech.

Graf 3- Vývoj pasiv

Zdroj: vlastní zpracování dle interních dat podniku

U celkových pasiv je viditelný meziroční nárůst. Mezi lety 2015 a 2019 je to o 123,7 mil. Kč. Mezi lety 2018 a 2019 se zvýšily o 83,2 mil. Kč tento nárůst je nejvíce způsoben zvyšováním hodnoty dlouhodobých závazků.

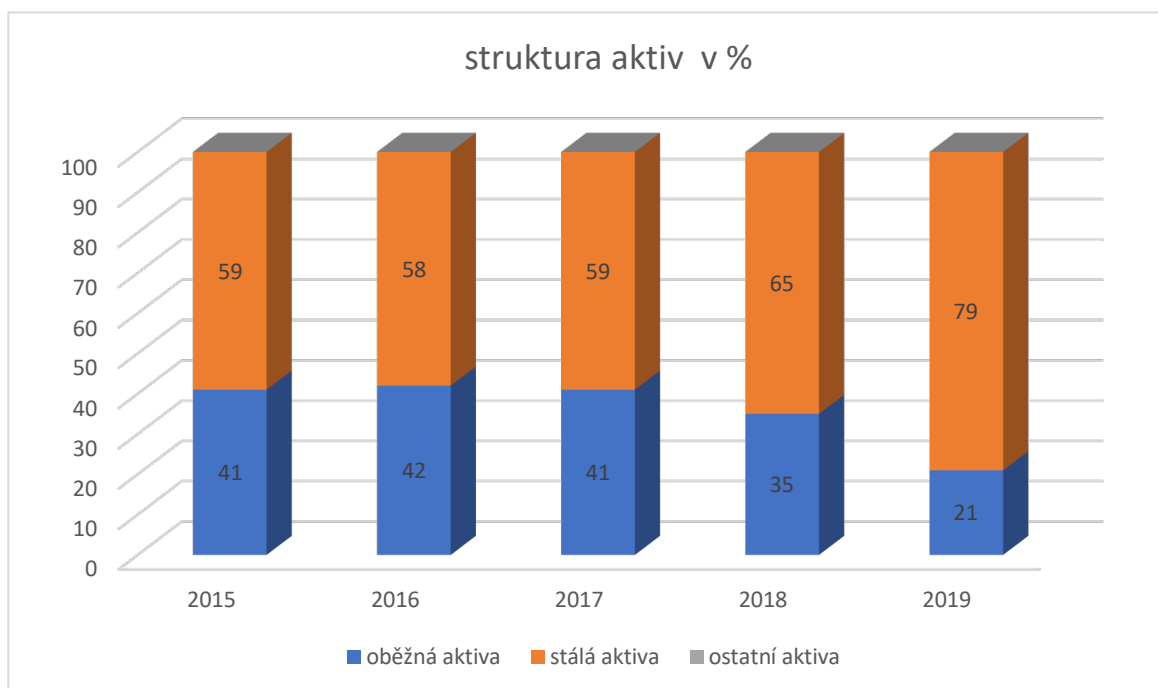
Hodnota vlastního kapitálu má mírně kolísavou tendenci. Nejvyšší nárůst můžeme u let 2016 a 2017 kdy se zvýšil o 5,3 mil. Kč z 84,8 mil. Kč na hodnotu 90,1 mil. Kč, nárůst je způsoben zvýšením výsledku hospodaření minulých let. Naopak mírné snížení vlastního kapitálu je patrné u roku 2019 zejména proto, že se snížil výsledek hospodaření z 688 tis. Kč až na -1,04 mil. Kč. Rok 2019 byl pro podnik uzavřen se ztrátou, ale to je způsobeno velkými investicemi do podniku. V příštích letech se podnik bude snažit opět o co největší zisk.

Cizí zdroje ve sledovaném období mají od roku 2016 pouze rostoucí tendenci. Nejnižší sumu vykazovaly v roce 2015 a to jen 28,7 mil. Kč, poté se jejich hodnota snížila na 25,6 mil. Kč tj. o 3,1 mil. Kč. V roce 2017 se opět jejich hodnota zvýšila na 40 mil. Kč a v roce 2018 se zvýšila na 58 mil. Kč, to je způsobeno tím, že se zvýšila hodnota dlouhodobých závazků (úvěr). Nejvyšší hodnotu je možné vidět u roku 2019, kdy se dostala až na 142,7 mil. Kč a to proto, že se rapidně zvýšila hodnota jak dlouhodobých, tak krátkodobých závazků.

Mezi lety 2016-2019, kdy cizí zdroje financování vykazovaly rostoucí tendenci se zvýšila jejich hodnota o celkových 117,1 mil. Kč.

B) Vertikální analýza rozvahy

Vertikální analýza podniku je procentní rozbor rozvahy ve sledovaném období. Celková aktiva stanovují strukturu majetku a u pasiv je zjišťováno financování majetku. Změny aktiv a pasiv jsou vyjádřeny v následujících grafech.

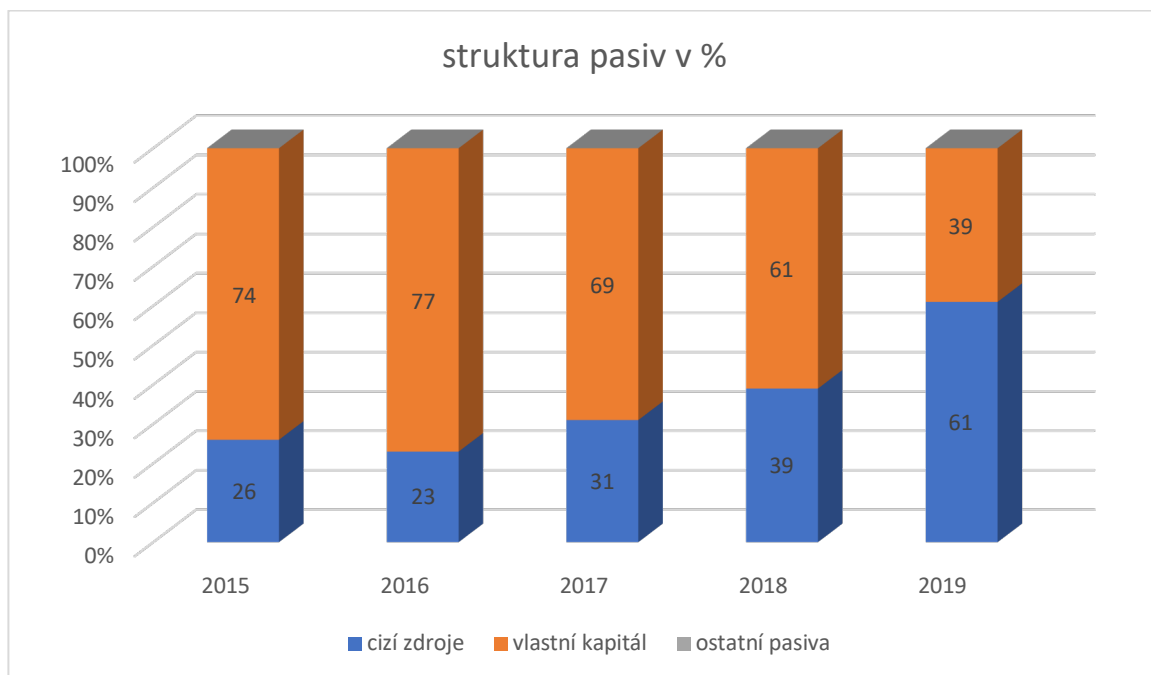

Graf 4- Struktura aktiv v %

Zdroj: vlastní zpracování dle interních dat podniku

Z grafu je patrné, že významnější část aktiv tvoří stálá aktiva a další část je tvořena oběžnými aktivy, ostatní aktiva tvoří zcela bezvýznamnou část. Je možné prohlásit, že stálá aktiva mají až na rok 2016, kdy došlo k velmi mírnému poklesu, stálou rostoucí tendenci. Nejvyšší procentní podíl stálých aktiv byl v roce 2019 a dosahoval 79 % a nejnižší v roce 2016 kdy dosahoval hodnoty 58 %. Nejvyšší meziroční nárůst stálých aktiv byl zaznamenán mezi lety 2018-2019, a to o 14 %. Nejvýznamnější část stálých aktiv tvoří zejména dlouhodobý majetek – pozemky, stavby a stroje.

Oběžná aktiva mají až na rok 2016, kdy velmi mírně vzrostla, klesající tendenci. Na majetkové struktuře se podílejí v průměru 36 % a největší část tvoří zásoby, krátkodobé pohledávky a peněžní prostředky. Žádné dlouhodobé pohledávky podnik nemá. V roce 2016 bylo jejich zastoupení nejvyšší a to 42 % poté se postupně meziročně snižovalo až na 21 %, tzn. během sledovaných let se jejich hodnota snížila o polovinu.

Graf 5- Struktura pasiv v %

Zdroj: vlastní zpracování dle interních dat podniku

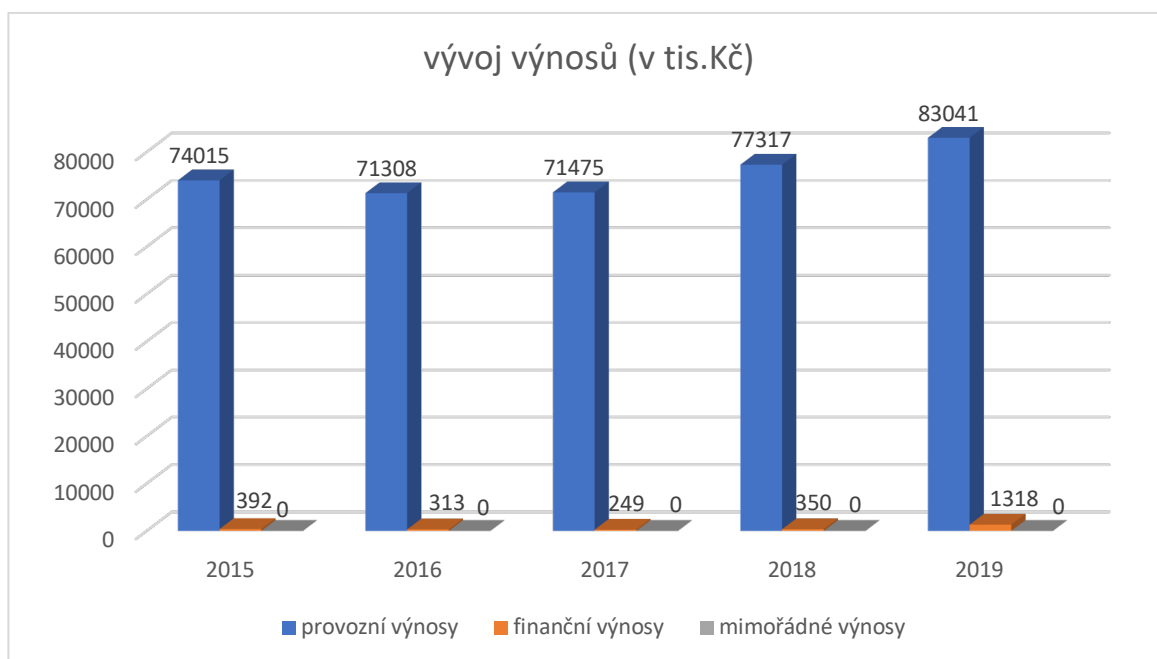
Z grafu je zcela patrné, že od roku 2015 do 2018 největší část zaujímá vlastní kapitál a cizí zdroje představují menší část, ale v roce 2019 dochází k otočení pozic a cizí zdroje financování zaujímají větší část. Ostatní pasiva jsou zcela zanedbatelná. Podnik využívá cizí zdroje zejména pro nákup strojů na úvěr a na výstavbu nových budov. To se stalo v roce 2019, kdy podnik vystavěl kompletně nové budovy pro chov skotu.

Podíl vlastního kapitálu ve sledovaném období má až na rok 2016, kdy dosáhl 77 %, klesající tendenci. Nejmenší hodnotu je možné vidět u roku 2019 a to jen 39 %, což je snížení hodnoty vlastního kapitálu o 22 %. Celkové snížení vlastního kapitálu za sledované roky je téměř o polovinu. Podnik si bral postupně úvěr v celkové výši 100 mil. Kč, to způsobilo, že vlastní kapitál nemá již takové zastoupení v podniku.

Cizí zdroje mají naopak kromě roku 2016 rostoucí tendenci, která se pohybuje od nejnižší hodnoty 23 % do nejvyšší hodnoty 61 %. Nejvyšší meziroční nárůst je možné sledovat mezi lety 2018 a 2019, kdy stouply dlouhodobé závazky o 73,7 mil. Kč, kvůli úvěru, který si podnik bral na rekonstrukci a výstavbu budov. Celkový nárůst cizího kapitálu v podniku je 38 %. Nejvýznamnější položkou v cizích zdrojích jsou dlouhodobé závazky a krátkodobé závazky.

C) Horizontální analýza výkazu zisku a ztrát

Při této analýze zkoumáme výkaz zisku a ztrát, a jak se během sledovaných let mění jednotlivé položky. V následujících grafech jsou uvedeny jejich změny.

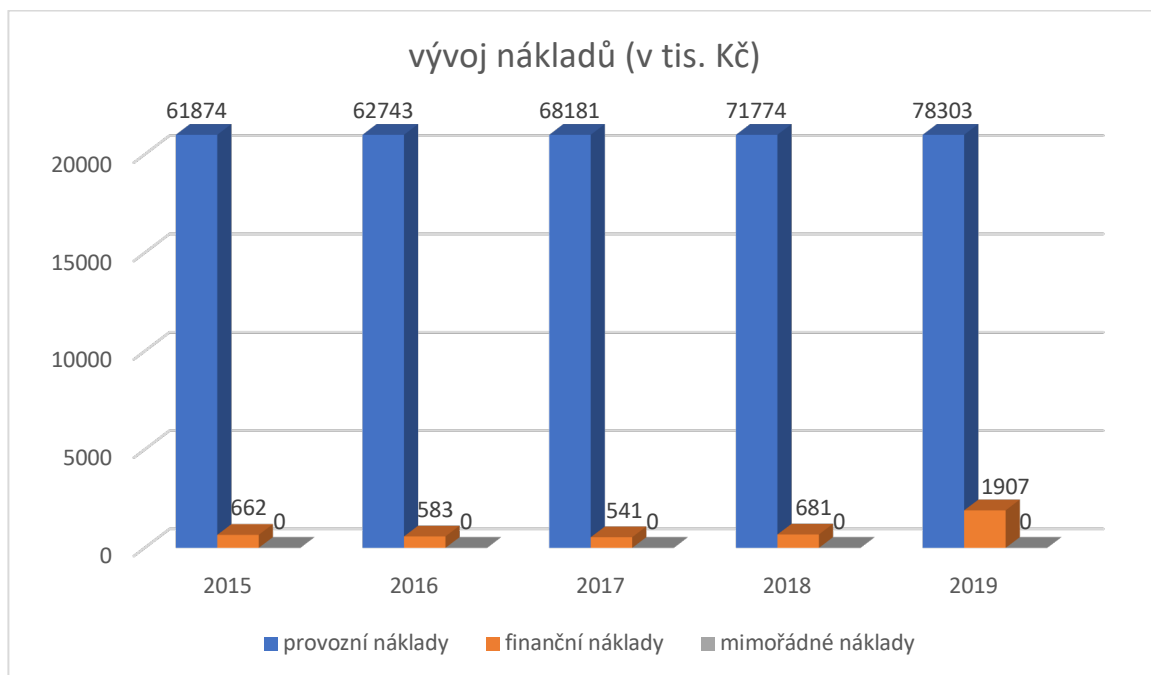

Graf 6- vývoj výnosů

Zdroj: vlastní zpracování dle interních dat podniku

Žádné mimořádné provozní náklady podnik ve sledovaných letech 2015-2019 neměl. Lze konstatovat, že ve sledovaném období mají provozní výnosy až na rok 2016 rostoucí tendenci. Nejvýznamnějšími položkami provozních výnosů jsou tržby za prodej vlastních výrobků a služeb a tržby za prodej zboží. Provozní výnosy měly nejnižší hodnotu v roce 2016, ta dosahovala hodnoty 71,3 mil. Kč, protože byly zaznamenány nižší tržby. Poté hodnoty už jen stoupaly. V roce 2017 stouply pouze mírně o 167 tis. Kč, ale o v roce 2018 byl nárůst již větší a provozní výnosy dosáhly hodnoty 77,3 mil. Kč, tzn. zvýšení o 5,8 mil. Kč. Další nárůst byl zaznamenán v roce 2019 o 5,7 mil. Kč na konečných 83 mil. Kč. Tyto nárůsty jsou způsobené postupným zvyšováním tržeb zejména u živočišné výroby (vyšší ceny za mléko).

Finanční výnosy jsou téměř zanedbatelné oproti hodnotám provozních výnosů. Z grafu je patrné, že mají kolísavou tendenci. Vymyká se pouze hodnota v roce 2019, která vystoupala na 1,3 mil. Kč, to je zvýšení oproti roku 2018 o 968 tis. Kč. Největší část finančních výnosů tvoří ostatní finanční výnosy.

Graf 7- vývoj nákladů

Zdroj: vlastní zpracování dle interních dat podniku

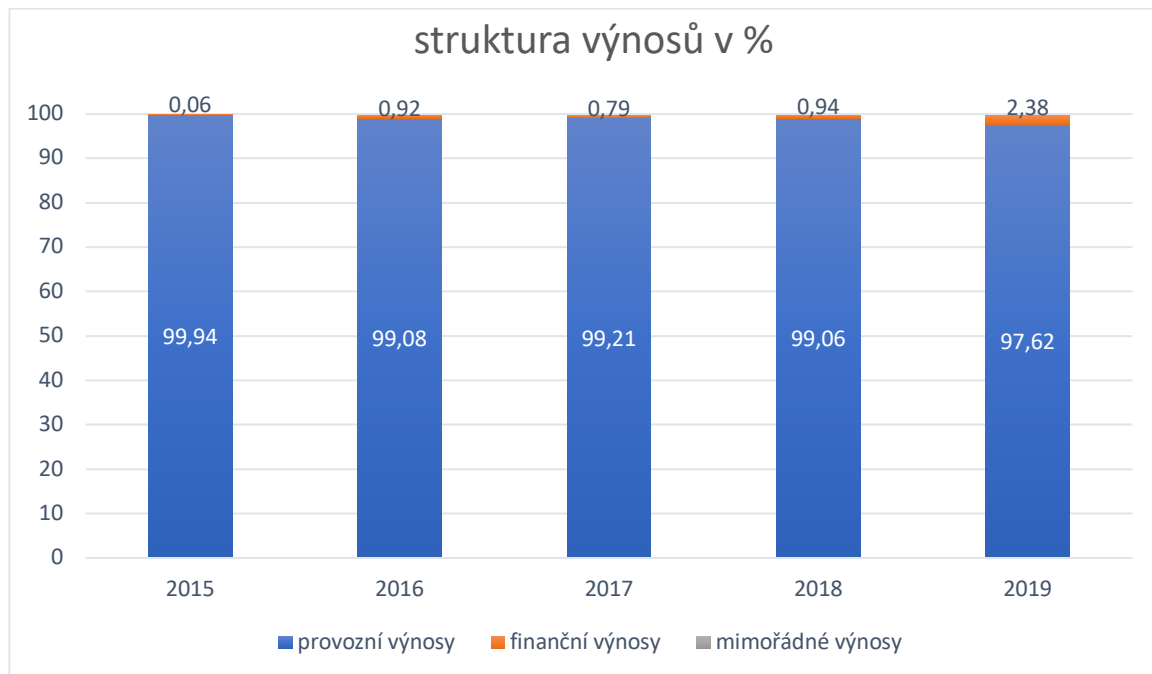
Nejvýznamnějšími položkami nákladů jsou provozní náklady. Finanční náklady jsou až na rok 2019, kdy dosáhly vyšší hodnoty, velmi nízké. Provozní náklady mají stálou stoupající tendenci, to způsobuje celkové zdražování. Nejnížší hodnoty dosáhly v roce 2015 a to 61,87 mil. Kč, poté přichází mírný nárůst o 869 tis. Kč na hodnotu 62,7 mil. Kč. V roce 2017 opět stouply o 5,3 mil. Kč a v roce 2018 stouply na 71,7 mil. Kč. Nejvyšší hodnoty dosáhly v roce 2019 a to 78,3 mil. Kč. Nárůst je způsoben zejména zvýšením nákladů na nákup hnojiv, zdražováním elektrické energie a pohonných hmot. Meziročně tedy stouply o 16,4 mil. Kč, nejvyšší nárůst hodnot je mezi lety 2018 a 2019 o 6,5 mil. Kč, kdy se výkonová spotřeba zvýšila o 4,3 mil. Kč. V tomto roce také výrazně stouply náklady na mléko o 13,18 % a to z 8,88 Kč/l na 10,05 Kč/l.

Finanční náklady mají kolísavou tendenci a nejmenších hodnot dosáhly v roce 2017, kdy činily 541 tis. Kč. Nejvyšší hodnota je patrná u roku 2019, která vystoupala z 681 tis. Kč na 1,9 mil. Kč, v tomto roce se zvýšili nákladové úroky o 1,23 mil. Kč, které jsou spojené s úvěrem. Ve sledovaném období byly průměrné finanční náklady 874,8 tis. Kč.

Žádné mimořádné provozní náklady podnik ve sledovaných letech 2015-2019 neměl.

D) Vertikální analýza výkazu zisku a ztrát

Vertikální analýza podniku je procentní rozbor výkazu zisku a ztrát ve sledovaném období. Změny aktiv a pasiv jsou vyjádřeny v následujících grafech.

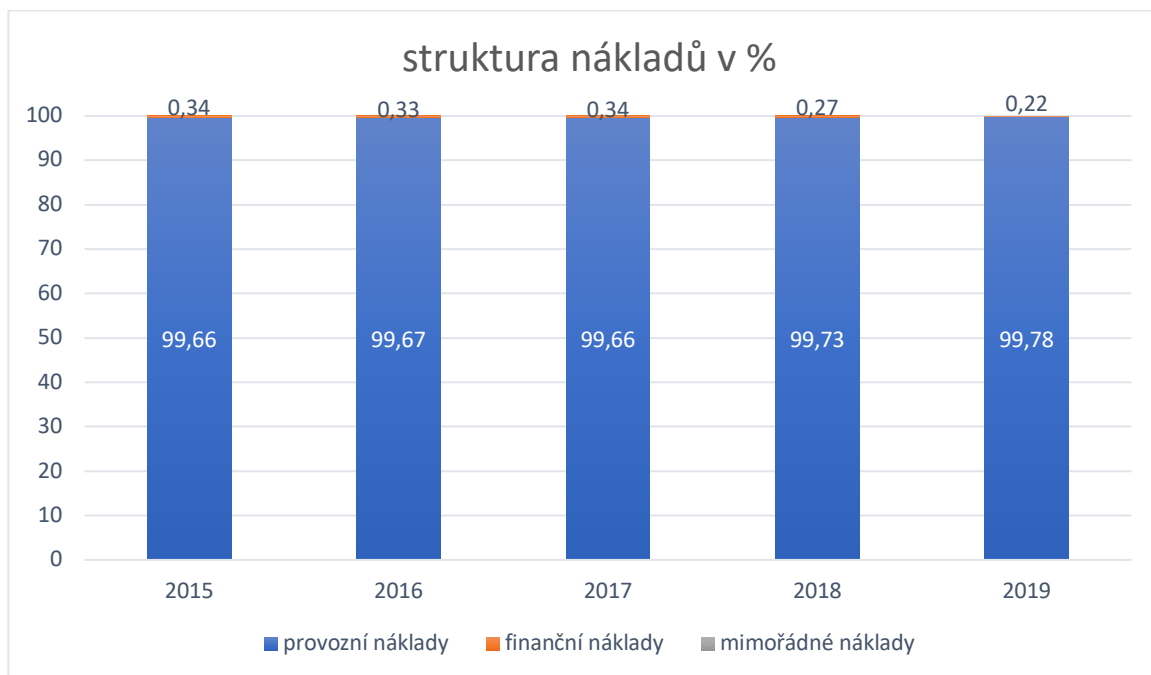

Graf 8-struktura výnosů

Zdroj: vlastní zpracování dle interních dat podniku

Z výkazu zisku a ztrát bylo zjištěno, že největší podíl na struktuře výnosů mají provozní výnosy a finanční výnosy tvoří jen zanedbatelnou část výnosů podniku. Ve čtyřech z pěti sledovaných let měly provozní výnosy více jak 99 %, pouze u roku 2019 hodnota činila 97,62 %. Naopak nejvyšší provozních výnosů můžeme vidět u roku 2015, kdy dosahovala 99,94 %. Nejvýznamnějšími položkami u provozních výnosů jsou tržby za zboží a výnosy ze zemědělské činnosti.

Finanční výnosy tvoří jen velmi malou část celkových výnosů vybraného zemědělského podniku. Nejnížší hodnota byla zjištěna v roce 2015 a činila 0,06 % a nejvyšší v roce 2019 dosahovala 2,38 %. V tomto roce se ostatní finanční výnosy zvýšily o 968 tis. Kč, proto je v roce 2019 podíl finančních výnosů nejvyšší. Průměrně finanční výnosy tvořily 1 %, což je jen velmi malá část výnosů podniku.

Graf 9-struktura nákladů

Zdroj: vlastní zpracování dle interních dat podniku

Z grafu je patrné, že nejvýznamnější složkou nákladů podniku jsou provozní náklady a finanční náklady opět tvoří jen velmi malou část. V celém sledovaném období provozní náklady nebyly nižší než 99 %. V roce 2019 byla hodnota provozních nákladů nejvyšší, činila 99,78 %. Nejnižší hodnoty byly v roce 2015 a 2017 a činily 99,66 %. V průměru za pětileté období tvořily provozní náklady 99,7 % celkových nákladů. Nejvýznamnější složkou provozních nákladů je výkonová spotřeba, ta tvoří ve sledovaném období stále okolo 70 % provozních nákladů.

Finanční náklady tvoří téměř bezvýznamnou část nákladů. V průměru tvořily finanční náklady za sledované období jen 0,3 %. Nejnižší hodnota byla zjištěna v roce 2019 a činila pouhých 0,22 %. Nejvyšší hodnoty jsou z grafu patrné v roce 2015 a 2017, kdy činily shodně 0,34 %.

Z výsledků je zřejmé, že zemědělský podnik s prvovýrobou se neangažuje ve velkém na finančním trhu, protože hodnoty finančních výnosů a nákladů jsou velmi nízké. Nejvyšší hodnoty výnosů a nákladů jsou právě u provozních.

5.2.2 Analýza poměrových ukazatelů

A) Ukazatele rentability

Pro následující výpočty ukazatelů byly nejdříve vypočteny hodnoty EBIT a EAT s dotacemi a bez nich. Teprve poté byly počítány jednotlivé ukazatele také s a bez dotací.

ukazatel (v tis.Kč)	2015	2016	2017	2018	2019
Dotace	10576	11043	12 627	14 409	11 028
EBIT	6921	7758	8217	1504	358
EBIT bez dotací	-3655	-3285	-4410	-12905	-10670
EAT	4457	4913	5329	688	-1044
EAT bez dotací	-6119	-6130	-7298	-13721	-12072

Tabulka 8- výpočet EBIT a EAT

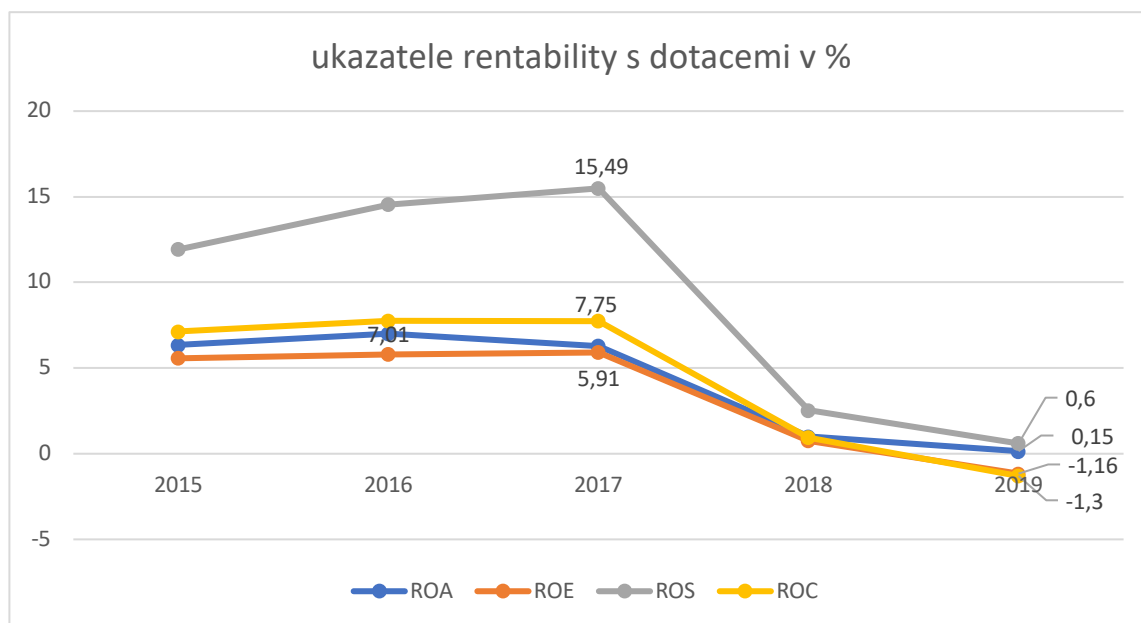
Zdroj: vlastní zpracování dle interních dat podniku

UKAZATELE	VÝPOČET	2015	2016	2017	2018	2019
ROA (%)	(3.1)	6,35	7,01	6,29	1,01	0,15
ROA bez dotací (%)		-3,35	-2,97	-3,40	-8,64	-4,60
ROE (%)	(3.2)	5,58	5,80	5,91	0,76	-1,16
ROE bez dotací (%)		-7,66	-7,23	-8,10	-15,11	-13,50
ROS (%)	(3.3)	11,93	14,54	15,49	2,54	0,60
ROS bez dotací (%)		-6,30	-5,83	-8,31	-21,80	-17,80
ROC (%)	(3.4)	7,13	7,76	7,75	0,95	-1,30
ROC bez dotací (%)		-9,63	-9,68	-10,62	-18,94	-15,05

Tabulka 9- ukazatele rentability

Zdroj: vlastní zpracování dle interních dat podniku

Ukazatele rentability s dotacemi

Graf 10- ukazatele rentability

Zdroj: vlastní zpracování dle interních dat podniku

Rentabilita celkového kapitálu ROA

Rentabilita celkového kapitálu zjišťuje, zda podnik dokáže efektivně využít svůj majetek. Podnik neustále rozšiřuje svá aktiva o půdu, stroje a nové budovy a investuje do inovací. V období 2015-2019 bylo nejnižší procento rentability celkového kapitálu v roce 2019, kdy se tato hodnota dostala na 0,15 %. Nejvyšší hodnota ukazatele byla v roce 2016 (7,01 %) Hodnoty vykazují kolísavou tendenci, ale v roce 2018 nastal velký pokles a v roce 2019 ještě větší.

Rentabilita vlastního kapitálu ROE

Zde poměříme čistý zisk s vlastním kapitálem. Rentabilita vlastního kapitálu podniku ZEPO Bělohrad a.s. v období 2015-2017 měla mírně rostoucí tendenci. V roce 2017 ROE dosáhla maxima ve sledovaném období a činila 5,91 % což znamená 0,0591 Kč na jednu korunu investovaného kapitálu. V roce 2018 byla ROE pouze 0,76 % a další pokles nastal v roce 2019 kdy se hodnota dostala až na -1,16 %.

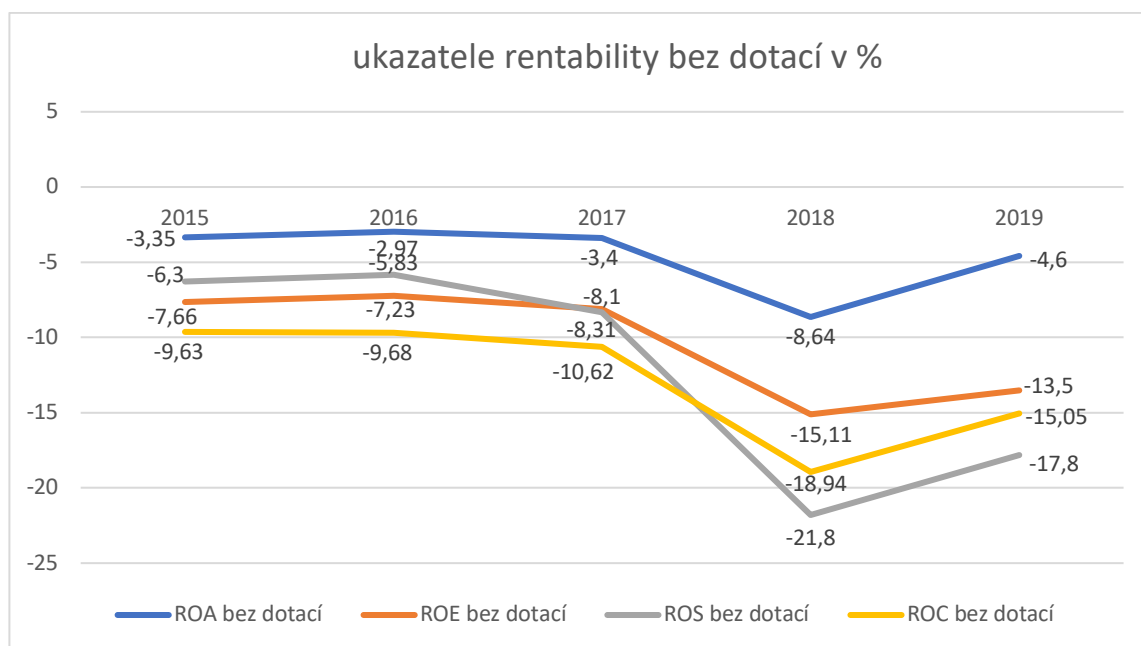
Rentabilita tržeb ROS

Rentabilita tržeb v podniku ZEPO Bělohrad a.s. v letech 2015-2017 vykázala meziroční nárůst o 3,56 % a nejvyšší hodnoty dostáhla v roce 2017 (15,49 %), což znamená, že na 1 Kč tržeb bylo vyprodukováno 0,1549 Kč zisku. Poté docházelo k velkému poklesu zisku z rostlinné výroby, z důvodu nepříznivých podmínek pro pěstování plodin. Dostávala se tak do nižších a nižších hodnot rentability tržeb. Nejnižší rentabilita tržeb nastala v roce 2019 (0,6 %), kdy podnik vykazoval ztrátu .

Rentabilita nákladů ROC

Rentabilita nákladů je dalším ukazatelem, který sledujeme. Znamená to, kolik korun zisku podniku připadá na 1 korunu vynaložených nákladů. Ve sledovaném období se nákladovost pohybovala okolo 7 % a poté přišel náhlý pokles až na nejnižší hodnotu -1,30 %, je to způsobeno záporným výsledkem hospodaření, který činil -1,044 mil. Kč. Nejvyšší pokles byl zaznamenán v roce 2018, kdy rentabilita nákladů klesla z 7,75 % na 0,95 %, protože u výsledku hospodaření společnosti byl zaznamenán výrazný propad z 5,33 mil. Kč na pouhých 688 tis. Kč.

Ukazatele rentability bez dotací

Graf 11- ukazatele rentability bez dotací

Zdroj: vlastní zpracování dle interních dat podniku

Jak lze vysledovat z grafu, tak všechny ukazatele rentability bez dotací jsou ve všech pěti sledovaných letech v záporných hodnotách, to znamená že v případě absence dotační pomoci, by podnik vykazoval ztrátu ve všech letech a tím jsou ovlivněny i ukazatele rentability, které byly počítány pro daný podnik. Dotace jsou v zemědělství velmi důležité, protože jak je vidět, tak by podnik byl bez dotačních titulů ve všech letech prodělečný, a právě získané dotace tvoří velkou část příjmů podniku a díky tomu je možné podnik užit.

Rentabilita celkového kapitálu ROA bez dotací

Rentabilita celkového kapitálu bez dotací v průměru dosahovala hodnoty -4,59 %. Nejvyšší hodnoty dosahovala v roce 2017, kdy činila -2,97 %, kdy celková aktiva dosahovala vyšších hodnot oproti předchozím sledovaným letem. Zvýšila se hodnota celkového majetku o 13 mil. Kč, a to vlivem nákupu pozemků, drtiče slámy a traktoru John Deere. Nejnižší hodnoty ROA dosahovala v roce 2018, kdy se snížila na -8,64 % vlivem výrazně nižšího zisku tím, že byl EBIT bez dotací oproti roku 2017 nižší o 8,5 mil. Kč.

Rentabilita vlastního kapitálu ROE bez dotací

To znamená jak efektivně podnik hospodaří s investovaným vlastním kapitálem. Rentabilita vlastního kapitálu bez dotací dosahovala průměrných hodnot ve sledovaných letech -10,32 %. Nejvyšší hodnoty byly zaznamenány v roce 2016, kdy činily -7,23 %. Kdy v EAT bez dotací dosahoval v roce 2016 -6,13 mil. Kč. Nejnižší hodnoty byly zjištěny v roce 2018, konkrétně -15,11 %. V tomto roce EAT bez dotací činil -13,7 mil. Kč, což je dvakrát tolik, než u let 2015 a 2016.

Rentabilita tržeb ROS bez dotací

Z grafu 11 lze vysledovat, že rentabilita tržeb bez dotací má kolísavou tendenci. V roce 2016 je možné vidět, že ROS dosahovala hodnot -5,83 %, to zejména z toho důvodu, protože EBIT bez dotací dosahoval -3,285 mil.Kč a hodnota tržeb byla 53,356 mil. Kč. Nejnižší hodnoty dosahovala ROS bez dotací v roce 2018, kdy se dostala až na - 21,8 % a roce 2019, kdy činila -17,8 %. To je zejména způsobeno vysokou hodnotou EBITu bez dotací, který byl dvojnásobný oproti předchozím letem a také se lehce zvýšily tržby na 59,2 mil.Kč v roce 2018 a 60 mil.Kč v roce 2019

Rentabilita nákladů ROC bez dotací

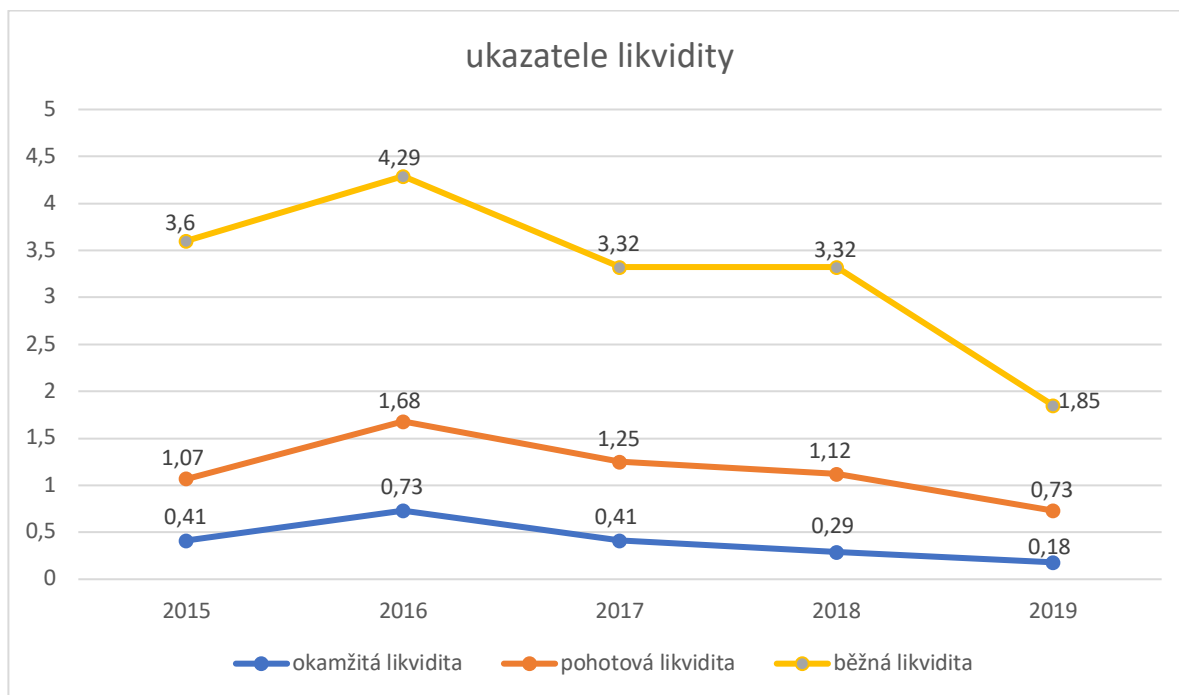
Ukazatel ROC bez dotací se pohyboval v průměrných hodnotách -12,78 %. Nejvyšší hodnoty byly vykazovány v roce 2015, činily -9,63 %. V tomto roce byl nízký EAT bez dotací s hodnotou -3,655 mil.Kč, a také nejnižší náklady podniku, které dosahovaly hodnoty 62,5 mil. Kč. Poté hodnoty mírně stoupaly na -9,68 a v roce 2017 na hodnotu -10,62. Nejvýraznější propad až na hodnotu -18,94 % byl zaznaménán v roce 2018. V tomto roce byl EAT bez dotací na hodnotě -13,7 mil. Kč a celkové náklady podniku činily 72,5 mil. Kč. V daném roce začal podnik investovat do přestavby budov a výstavby nových ustájení pro krávy. Investice podnik započal v roce 2018 a skončily v roce 2020, takže se postupně projevují ve všech těchto účetních obdobích.

B) Ukazatele likvidity

UKAZATEL	VZOREC	2015	2016	2017	2018	2019	DOPORUČENÁ HODNOTA
Okamžitá likvidita	(3.5)	0,41	0,73	0,41	0,29	0,18	Min 0,2
Pohotová likvidita	(3.6)	1,07	1,68	1,25	1,12	0,73	1 a více
Běžná likvidita	(3.7)	3,6	4,29	3,32	3,32	1,85	1,5-2,5

Tabulka 10- ukazatele likvidity

Zdroj: vlastní zpracování dle interních dat podniku

Graf 12-ukazatele likvidity

Zdroj: vlastní zpracování dle interních dat podniku

Okamžitá likvidita (likvidita I. stupně)

Doporučené hodnoty okamžité likvidity se pohybují od 0,2 a obvykle do 0,5. Je vidět, že v roce 2016 tato hodnota dokonce překročila doporučenou hodnotu a vyrostla až na 0,73. U dalších sledovaných let jsou hodnoty v doporučeném rozsahu. Když jsou hodnoty výrazně vyšší než doporučené hodnoty, tak je zřejmé, že podnik ne hospodáří optimálně a má na účtech velké množství peněžních prostředků, které by bylo možné investovat. Což podnik udělal a hodnoty výrazně klesly. V roce 2019 se dokonce hodnota dostala pod spodní hranici doporučeného rozpětí a činila 0,18.

Pohotová likvidita (likvidita II. stupně)

Přesnějším ukazatelem je pohotová likvidita, která by se měla pohybovat od 1 a více. Téměř ve všech sledovaných letech pohotová likvidita přesahovala optimální hranici, pouze v roce 2019 byla nižší, kdy se dostala pod optimální hodnoty na hodnotu 0,73. To znamená, že poměr krytí krátkodobých závazků podniku je nižší než je doporučeno. V ostatních pozorovaných letech hodnoty pohotové likvidity nejsou zaznamenány výrazné výkyvy. Z výsledků ukazatelů likvidity můžeme konstatovat, že podnik více méně splňuje dané rozmezí, jen v roce 2019 byla hodnota pod doporučenou hranici.

Běžná likvidita (likvidita III. stupně)

Doporučené hodnoty běžné likvidity se nachází v intervalu od 1,5 – 2,5. Za celé sledované období běžná likvidita podniku neklesla pod dolní mez doporučené hranice intervalu. Naopak se čtyři z pěti sledovaných let drží nad horní hranicí intervalu. Nejnižší hodnota byla zaznamenána v roce 2019, kdy činila 1,85. V tomto roce se výrazně zvýšila hodnota krátkodobých závazků (úvěr). Nejvyšší hodnota činila 4,29 a to v roce 2016, můžeme konstatovat, že oběžná aktiva pokryla v tomto roce 4,29 krát krátkodobé závazky. Nevyskytují se zde hodnoty nižší než 1, takže podnik zvládá z oběžných aktiv hradit své krátkodobé závazky.

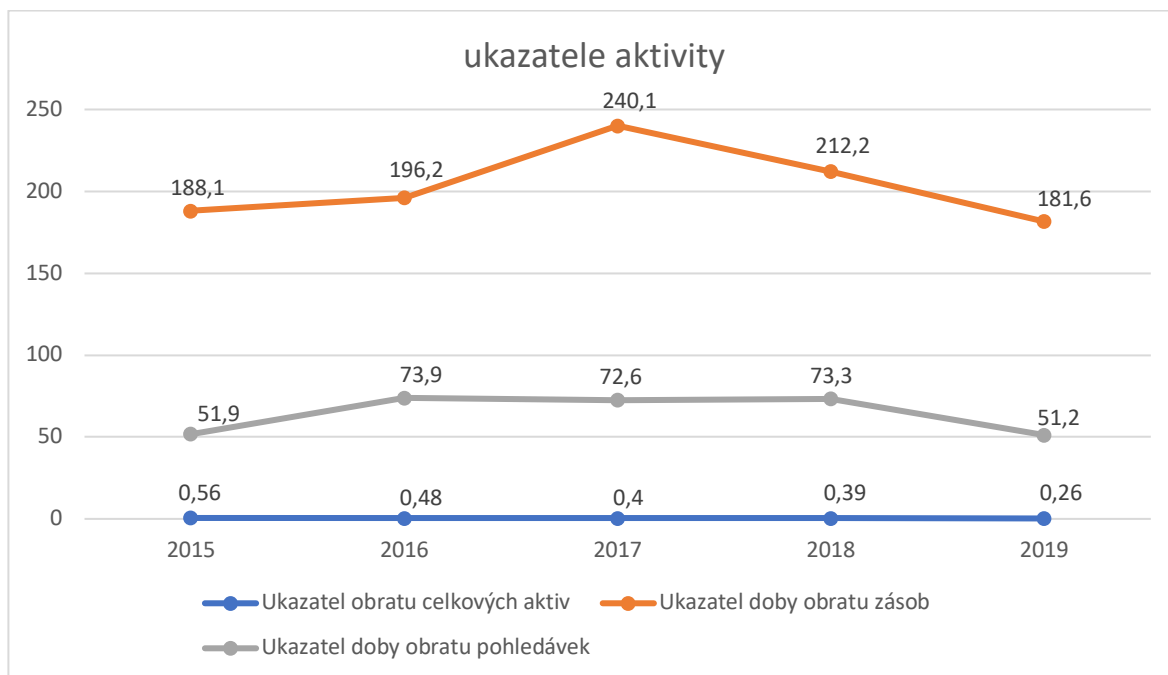
Dle ukazatelů likvidity je podnik v dobré platební kondici, investuje do výstavby budov a inovace technologií a tyto investice se mu jistě v horizontu několika let vrátí vyšším ziskem. Je pouze momentálně zatížen úvěrem, který bude splácen následující roky. Celková hodnota investice do výstavby areálu stáží pro skot byla 108 mil. Kč, 100 mil. Kč byl brán úvěr od banky Moneta Money Bank a. s. a zbylých 8 mil. Kč hradily z vlastních prostředků.

C) Ukazatele aktivity

UKAZATEL	VÝPOČET	2015	2016	2017	2018	2019
Ukazatel obratu celkových aktiv (počet obrátů/rok)	(3.8)	0,56	0,48	0,40	0,39	0,26
Ukazatel doby obratu zásob (dny)	(3.9)	188,1	196,2	240,1	212,2	181,6
Ukazatel doby obratu pohledávek (dny)	(3.10)	51,9	73,9	72,6	73,3	51,2

Tabulka 11- ukazatele aktivity

Zdroj: vlastní zpracování dle interních dat podniku

Graf 13- ukazatele aktivity

Zdroj: vlastní zpracování dle interních dat podniku

Obrat celkových aktiv

Čím je hodnota tohoto ukazatele vyšší, tím je podnik produktivnější a efektivně hospodaří. Hodnota tohoto ukazatele by měla být minimálně na úrovni hodnoty 1, ale pro odvětví zemědělství je typické, že tyto hodnoty se pohybují někde okolo 0,4-0,6. V optimálním rozmezí hodnot byly roky 2017-2017, kdy hodnota v roce 2015 činila 0,56, v roce 2016 mírně klesla na 0,48 a v roce 2017 se dostala na spodní hranici doporučených hodnot 0,4. Z grafu je možné vysledovat, že hodnoty mají stálou klesající tendenci. V roce 2018 hodnota již klesla pod doporučené rozmezí hodnot pro zemědělství a dostala se na 0,39 a o rok později opět klesla až na hodnotu 0,26.

Jelikož zemědělský podnik drží velké množství zásob, což je v zemědělství obvyklé, protože mnoho zásob má podnik na krmení hospodářských zvířat, tak je obrat celkových aktiv velmi ovlivněn touto skutečností. Aktiva podniku postupně rostou, ale obrat celkových aktiv má klesající tendenci, to může být způsobeno pomalým růstem tržeb. Z grafu je možné vyčíst, že obraty aktiv se postupně snižují, to tedy znamená, že podnik neefektivně využívá majetek.

Doba obratu zásob

Tento ukazatel by měl vykazovat co nejnižší hodnoty, tato doba by se měla pohybovat okolo 120 dnů, což již na první pohled jsou tyto hodnoty překročeny. To ale nemusí být nic špatného, protože v zemědělství se skladuje velké množství zásob zejména pro krmení zvířat. Tato krmiva mohou být skladována i přes jeden rok. Dále je to způsobeno tím, že skot je zařazován do zásob, pokud není ze základního stáda, tím jsou opět navyšovány zásoby podniku.

Nejdelší doba obratu zásob byla zaznamenána v roce 2017 a činila 240,1 dní, což představuje 8 měsíců a v roce 2018 byla tato hodnota nižší, tedy 212,2 dní, to je 7 měsíců. Nejnižší hodnotu můžeme pozorovat u roku 2019, kdy činila 181,6 dní, to představuje 6 měsíců. Za sledované období trvala přeměna zásob na peníze v průměru 203,6 dní což je za téměř 7 měsíců. Můžeme konstatovat, že od roku 2015 do roku 2017 měla doba obratu zásob stoupající tendenci, ale postupně se hodnoty snižují. Tuto dobu by se měl podnik snažit zkracovat, aby nevznikaly zbytečné náklady na uskladnění zásob.

Doba obratu pohledávek

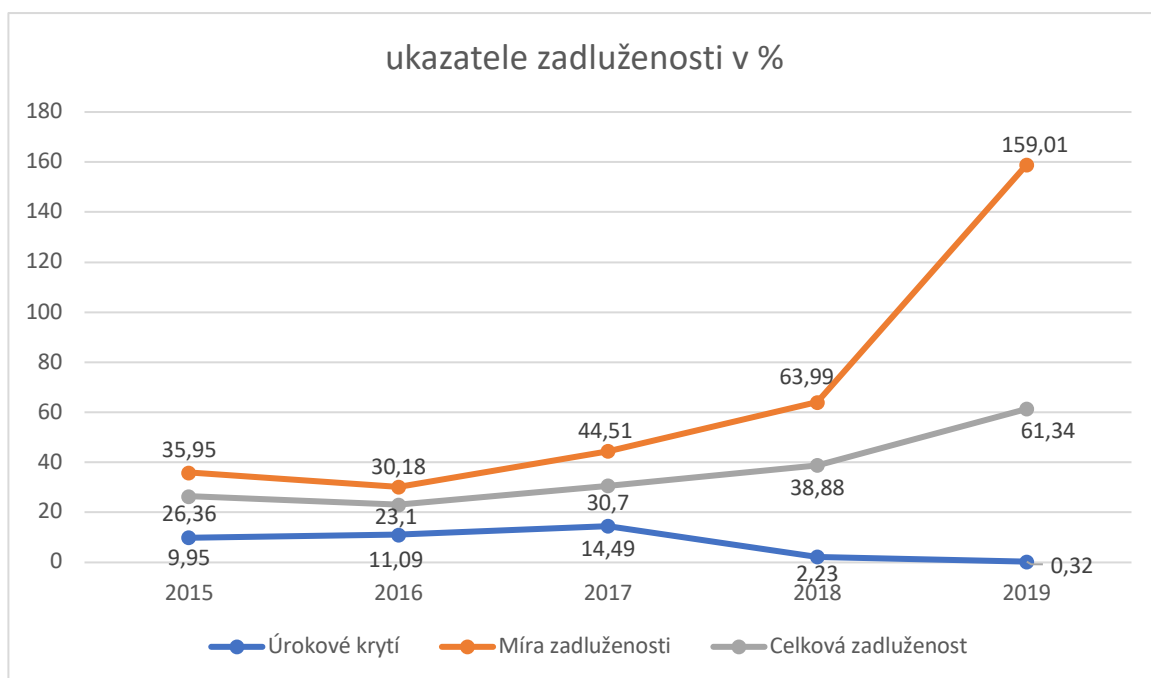
Tento ukazatel určuje za jak dlouho se pohledávky přemění na peníze. Zde by měly být hodnoty co nejnižší. Standardně by hodnota tohoto ukazatele měla odpovídat průměrné době splatnosti faktur. Uvádí se, že by běžně měla být 30 dní, ale v zemědělství se tato doba může prodloužit na 70-90 dní, delší doba obratu pohledávek je zejména u stálých zákazníků. Tento ukazatel má kolísavou tendenci. Průměrná doba za kterou se pohledávky přemění na peníze je 64,6 dní. Nejdelší doba obratu nastala v roce 2016, kdy se pohledávky na peníze přeměnily za 73,9 dní a hodnota krátkodobých pohledávek činila 13,6 mil.Kč. Nejkratší doba, po kterou podnik čekal na zaplacení pohledávky bylo 51,2 dní proto, že krátkodobé pohledávky činily jen 8,6 mil. Kč a hodnota tržeb byla v roce 2019 výrazně vyšší. Podnik by se měl snažit, aby se tato oba zkracovala a nebyl zatěžován dalšími zbytečnými náklady.

D) Ukazatele zadluženosti

UKAZATEL	VÝPOČET	2015	2016	2017	2018	2019
Úrokové krytí	(3.11)	9,95	11,09	14,49	2,23	0,32
Míra zadluženosti (v %)	(3.12)	35,95	30,18	44,51	63,99	159,01
Celková zadluženost (v %)	(3.13)	26,36	23,1	30,7	38,88	61,34

Tabulka 12- ukazatele zadluženosti

Zdroj: vlastní zpracování dle interních dat podniku

Graf 14- ukazatele zadluženosti

Zdroj: vlastní zpracování dle interních dat podniku

Celková zadluženost

Můžeme říci, že čím vyšší je tento ukazatel, tím je vyšší zadluženost podniku a vzniká větší riziko věřitelů, že podnik nebude schopen splácet své závazky. Celková zadluženost podniku se v průměru pohybuje okolo 36 %. Uvádí se, že by se měla pohybovat v rozmezí 30 % - 60 %, pokud je tato hodnota vyšší, je podnik více rizikový a to zejména pro banky. Celková zadluženost má od roku 2016 stoupající tendenci. V roce 2017 stoupla z 23,1 % na 30,7 %, o rok později stoupla na hodnotu 38,88 % a nejvíce vystoupala v roce 2019 na hodnotu 61,34 % a tím překročila horní hranici doporučeného rozmezí, protože si podnik vzal úvěr na vybudování nových budov a stájí pro krávy.

Míra zadluženosti

Míra zadluženosti je velmi důležitým ukazatelem, podle něj se banka rozhoduje, zda dá podniku úvěr nebo ne. Optimální je, když cizí zdroje nepřesahují jeden a půl násobek vlastního kapitálu. Ve sledovaném období můžeme vidět až na rok 2015 rostoucí tendenci tohoto ukazatele. V roce 2015 byla jeho hodnota 35,95 %, o rok později klesla na 30,18 % a od té doby má stále stoupající tendenci. Maxima dosáhla v roce 2019, kdy překročila 100 % a dostala se až na hodnotu 159,01 %. Je to způsobeno tím, že si podnik bral úvěr na výstavbu budov. Velmi důležité je, aby se toto číslo již nezvyšovalo a dostalo se zpět pod 100 %.

Úrokové krytí

Tento ukazatel značí, kolikrát zisk překryje nákladové úroky. V literatuře se uvádí, že by tato hodnota měla být ideálně okolo 7. Úrokové krytí od roku 2015 do 2017 má stoupající tendenci a pohybuje se od 9,95 do 14,49. V roce 2018 nastává zlom a úrokové krytí vybraného podniku velmi klesá, a to na hodnoty 2,23, kdy byl výsledek hospodaření je 688 tis.Kč a v roce 2019 až na 0,32, kdy byl výsledek hospodaření v mínusu, takže nemohl pokrýt úroky.

Tyto ukazatele jsou velmi ovlivněny výstavbou nové stáje, teletníku, dojírny, kejdrových věží, jímek, skladu krmiv a úpravny vody. Tato celá výstavba probíhala od roku 2018 do 2019, zejména na úvěr a ovlivnila tak ukazatele zadluženosti.

5.2.3 Cash flow

Cash flow je sestavován pro účely zhodnocení výkonnosti podniku. Vybraný podnik tento výkaz sestavuje, a proto není přikládán do výroční zprávy. Po konzultaci s účetní podniku byl sestaven pouze pro účely této práce. Cash flow byl sestaven pomocí nepřímé metody a jeho výsledné hodnoty jsou v příložené tabulce 9.

Roky	2015	2016	2017	2018	2019
POČÁTEČNÍ STAV PĚNĚŽNÍCH PROSTŘEDKŮ	5453	4683	7633	5880	3990
Výsledek hospodaření před zdaněním	5388	6073	6531	780	-1274
Úpravy o nepeněžní operace	7107	8692	9201	9124	16169
Změna stavu pohledávek z provozní činnosti	1969	-2055	-2834	168	-2540
Změna stavu krátkodobých závazků	-4200	2833	4872	49	10519
Daň z příjmu	-931	-996	-1202	-92	230
Změna stavu zásob	2721	-2409	-5986	172	4448
=CASH FLOW Z PROVOZNÍ ČINNOSTI	12054	12138	10582	10201	27552
Změna stavu DM	-11275	-7592	-22106	-30086	-100742
= CASH FLOW Z INVESTIČNÍ ČINNOSTI	-11275	-7592	-22106	-30086	-100742
změna dlouhodobých závazků	-1549	-1596	9771	17995	73723
=CASH FLOW Z FINANČNÍ ČINNOSTI	-1549	-1596	9771	17995	73723
CASH FLOW ZA OBDOBÍ	-770	2950	-1753	-1890	533
KONEČNÝ STAV PĚNĚŽNÍCH PROSTŘEDKŮ	4683	7633	5880	3990	4523

Tabulka 9 -analýza cash flow podniku (údaje v tis.Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle interních dat podniku

Provozní činnost

Provozní cash flow je přehled peněžních toků spojených pouze činnostmi podniku, které není možné zařadit do dalších činností podniku. Peněžní prostředky podniku představují peněžní hotovost v pokladně a peněžní prostředky na účtech podniku. Údaje o výsledku hospodaření před zdaněním jsou vyčísleny ve výkazu zisku a ztrát viz příloha. Nepeněžní operace představují zejména odpisy dlouhodobého majetku a zisk z prodeje stálých aktiv. Další položkou je změna stavu pohledávek zahrnuje pouze krátkodobé pohledávky, protože dlouhodobé pohledávky podnik nemá. Položka změna stavu krátkodobých závazků zahrnuje závazky z obchodní činnosti, vůči zaměstnancům a daňové závazky. Je zde zahrnutý rozdíl

mezi konečným a počátečním stavem těchto závazků a zahrnuje i změnu stavu časového rozlišení pasiv. Zásoby představují materiál, nedokončenou výrobu a výrobky vlastní produkce. Změna zásob se počítá jako rozdíl mezi konečným a počátečním stavem zásob. Nepočítá se s opravnými položkami k zásobám. Z tabulky je zejména vidět zvýšení odpisů v roce 2019, kdy podnik investoval do výstavby a s tím je spojeno i zvýšení stavu krátkodobých závazků, které výrazně narostly oproti roku 2018, a to o 11 mil. Kč. V roce 2019 se oproti předešlému roku snížil stav zásob o 4,45 mil. Kč, což je velmi dobře, tím se sníží i náklady podniku.

Investiční činnost

U peněžních toků v investiční oblasti jsou sledovány rozdíly mezi příjmy z prodeje DM a výdaji, které byly spojené s pořízením DM. Změny byly sledovány brutto metodou, kde je sledováno nabytí stálých aktiv nákupem a vlastní činností. Zde je vidět velký nárůst u dlouhodobého majetku. To samozřejmě souvisí s výstavbou areálu a nákupem nových strojů. Dlouhodobý majetek podniku narostl proti roku 2018 o 70,7 mil. Kč. V roce 2018 podnik s modernizací začínal, ale největší výstavba probíhala v roce 2019.

Finanční činnost

Změny dlouhodobých závazků podniku představují zejména půjčky, úvěry a finanční leasingy podniku. Podnik má nejvíce dlouhodobých závazků ve formě úvěrů na výstavbu nových budov u Moneta Money Bank a.s. Nárůst dlouhodobých závazky je patrný z tabulky a tento nárůst je v roce 2019 oproti roku 2018 o téměř 56 mil. Kč. Podnik si bral několik úvěrů a začal s tím již v roce 2018, kdy také stoupla hodnota dlouhodobých závazků o 8,2 mil. Kč.

Podnik nedeří velké množství peněžních prostředků na účtech, což je správné, protože se tím peníze znehodnocují. Tento podnik má dle názoru autora velký potenciál se rozvíjet. I proto, že se jim podařila tak zásadní investice do modernizace areálu, tím se posunula technologie a welfare zvířat úplně na jinou úroveň.

5.3 Dotace podniku

Podnik ZEPO Bělohrad a.s., tak jako všechny zemědělské podniky využívá podpůrné dotační prostředky, které jsou poskytovány ze zdrojů EU a ČR. Podnik nečerpá žádné investiční dotace z toho důvodu, protože kupní cena strojů je v tomto případě nevýhodná a další velkou nevýhodou je vysoká administrativní náročnost. Zde je stručný přehled dotací, o které podnik žádá a jejich vyplacené částky. Všechna data byla zjištěna z interních zdrojů podniku.

Dotace (v tis. Kč)	2015	2016	2017	2018	2019
Dojnice	1 199	1 527	1 488	1 475	1 621
Dotace na přežvýkavce	38	62	60	52	48
Welfare	0	725	825	925	685
PVP	301	311	289	259	231
SAPS	7 715	4 492	4 454	4 284	4 308
Greening	0	2 476	2 457	2 363	2 402
AEKO	675	658	721	723	676
Cukrová řepa	275	338	398	355	336
Bílkovinné plodiny	260	329	347	359	271
Mimořádná podpora	113	125	128	121	122
Dotace celkem	10576	11 043	11 167	10 916	10 700

Tabulka 10- souhrn získaných dotací podniku

Zdroj: vlastní zpracování dle interních dat podniku

Jednotná platba na plochu (SAPS)

Podnik čerpá základní dotace pro provozní činnost. Podnik obhospodařuje 1300 ha zemědělské půdy. Nejvýznamnější podporou je Jednotná platba na plochu (SAPS), která tvoří okolo 40 % celkových přijatých dotací. V roce 2015 tvořila téměř 60 % z celkových přijatých dotací, ale poté byla rozdělena na SAPS, Greening a Mladého zemědělce, takže se její sazba snížila, ale právě přibyla platba Greening. Tato částka se pro podnik pohybovala od 7,7 mil. Kč v roce 2015, poté přišlo rozdělení a snížila se v průměru na 4,4 mil. Kč. Tato částka je dána počtem hektarů, které podnik obhospodařuje. Tato platba je vyplácena z evropských fondů a je vyplácena jednou ročně. Z tabulky je možné vidět, že se částka více méně stabilizovala, protože podnik má téměř každý rok stejný počet ha.

Přechodné vnitrostátní podpory (PVP)

Je doplňková platba k SAPS, ale vyplácená z národních fondů. Pokud podnik pobírá dotace SAPS, tak má nárok i na PVP, protože tyto dotace mají shodné podmínky pro poskytnutí. Tato platba má dle tabulky od roku 2016 spíše klesající tendenci, ale to opět může být způsobeno tím, kolik ha podnik obhospodařuje. Nejvyšší dotace byla podniku poskytnuta v roce 2016, činila 311 tis. Kč, se sazbou na 1 ha 178,32 Kč. Další roky se přijatá částka snižovala a nejnižší byla v roce 2019, kdy podnik inkasoval pouze 231 tis. Kč, sazba na 1 ha půdy byla 129,86 Kč, to znamená že se během sledovaných let sazba snížila o 62,31 Kč na 1 ha půdy.

Greening

Tato dotace je pro podnik druhá nejdůležitější, tvoří asi 20 % z celkových dotací. Vznikla oddělením části platby SAPS a je potřeba dodržovat určitá opatření a postupy, které jsou nastaveny EU. Podporuje diverzifikaci plodin, zachovávání travních porostů a v neposlední řadě napomáhá k ochraně životního prostředí. V roce 2015 podnik o tuto dotaci nežádal, ale od roku 2016 žádá každý rok. Nejvyšší částku podnik získal právě v roce 2016, kdy činila 2,476 mil. Kč. Poté podnik získával trochu nižší částky, ale je to způsobeno zejména nestálým počtem ha, které podnik obhospodařuje a také se sazba této dotace mírně snížila, ale od roku 2018 dochází opět ke zvyšování této sazby.

Platba na krávy s tržní produkcí mléka

Podnik se zabývá v rámci živočišné výroby zejména produkcí mléka. Proto má nárok čerpat tuto dotaci na dojný skot. Jedná se o druhou nejvýznamnější dotaci, protože tvoří okolo 15 % celkových přijatých dotací podniku. Nejnižší hodnotu měla přijatá dotace v roce 2015, kdy činila 1,2 mil. Kč, podnik měl v tomto roce menší počet dojnic, o rok později dostavěl stáj a přibyl také počet dojných krav. Nejvyšší dotaci podnik dostal v roce 2019, kdy činila 1,621 mil. Kč. Tato částka se přepočítává na Velkou Dobyččí Jednotku (VDJ), kdy 1 dojnice se rovná 1 VDJ. Podnik chová průměrně 430 dojnic.

Doplňkovou platbou je zde platba na přežvýkavce, která je opět vyplácena z národních zdrojů. Zde se ale zahrnuje veškerý skot a ne jenom dojný. To znamená, že se liší počet VDJ. Podnik má v průměru 680 VDJ za sledované roky. V roce 2015 byla sazba 101,63 Kč/VDJ a v roce 2019 je to pouhých 70,19 Kč/VDJ. Tato platba poslední roky výrazně klesá.

Welfare

Neboli dobré životní podmínky v chovu. O tuto dotaci mohou žádat zemědělské podniky, které chovají skot a prasata. Hlavním cílem této dotace je motivování podniků k zlepšování životních podmínek zvířat. Zvětšování a zlepšování lehacího prostoru a celé stáje. Při zvětšení lehacího prostoru dojnic je v roce 2019 sazba 13 EUR/1 VDJ a pro zlepšení stájového prostředí dojnic je sazba 67 EUR/1 VDJ. Nejvyšší dotaci podnik získal v roce 2018 a činila 925 tis. Kč, naopak nejnižší byla v roce 2019, kdy byla 685 tis. Kč.

Agroenvironmentálně-klimatické opatření (AEKO)

Tato dotace je vyplácena za to, že zemědělské podniky dodržují jistá opatření, která vedou ke ochraně a zlepšení životního prostředí a krajiny. To znamená, že zachovávají meze a biopásy, zapravují kejdu a močůvku nejdéle do 24 hodin po její aplikaci, nesmí změnit travní porost v ornou půdu a naopak zatravnějí ornou půdu, snaží co nejméně používat hnojiv a chemické přípravky. Nejvyšší dotaci podnik získal v roce 2018, činila 723 tis. Kč. Nejnižší získal v roce 2016. Průměrně podnik získal za sledované období 690,6 tis. Kč.

Dotace na cukrovou řepu

Pěstování cukrové řepy má v České republice dlouhou tradici a proto je velmi oblíbená na pěstování. Podnik se jejím pěstování zabývá již mnoho let. Ve sledovaných letech se sazba pohybovala v průměru na 7028 Kč/ha. Nejvyšší dotaci podnik získal v roce 2017, kdy činila 398 tis. Kč. Nejnižší částku inkasoval v roce 2015, a to 275 tis. Kč, kdy byla řepa postižena velkým suchem a byly i velmi nízké výnosy na ha.

Dotace na bílkovinné plodiny

Mezi bílkovinné plodiny patří hrách, sója, vojtěška či jetel. Tyto plodiny se mohou používat i jako podsevy. Nejvyšší dotaci podnik získal v roce 2018, kdy činila 359 tis. Kč a sazba na ha byla 2218,12 Kč. Nejnižší částku podnik získal v roce 2015, jen 260 tis. Kč, kdy zasel méně těchto plodin. Sazba této dotace každým rokem klesá. Během sledovaných let se tato sazba snížila o 1575,02 Kč/ha, což je velmi významné snížení.

6 Závěr a doporučení

6.1 Doporučení a návrh na zlepšení

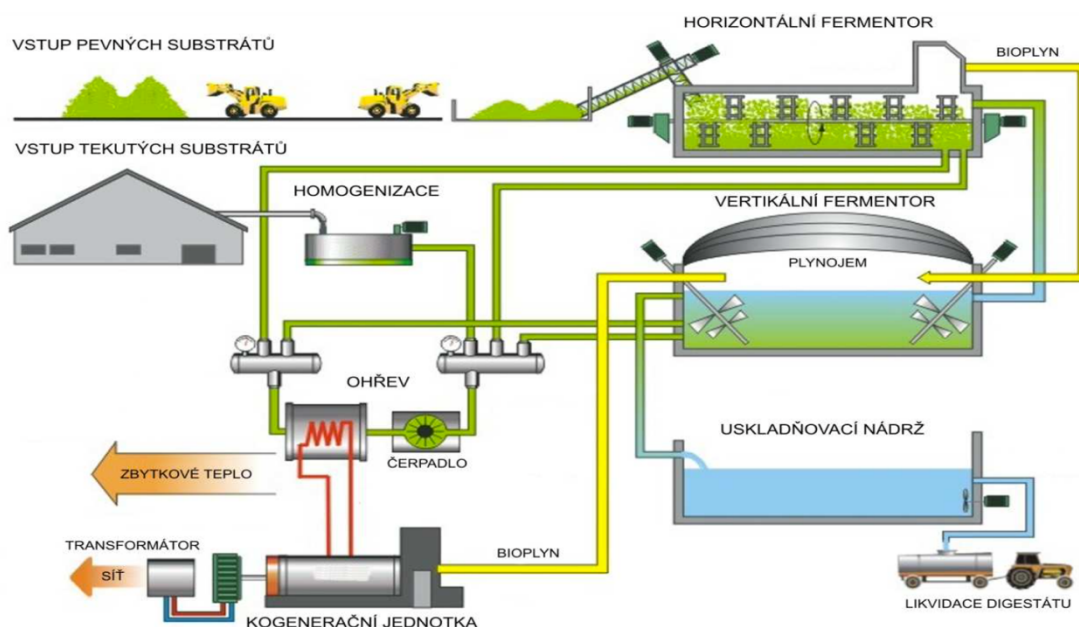
Poslední kapitola je zaměřena na návrh vhodných dotací pro podnik a další doporučení, která by zlepšila finanční situaci podniku. Dotace představují velkou část příjmů podniku, v zemědělství jsou dotace nezbytnou součástí. Bez přijatých dotací by se podnik všechny sledované roky pohyboval ve ztrátě, proto bude navrženo pár zlepšení, která by mohla pomoci finančnímu zdraví podniku.

Při finanční analýze podniku bylo zjištěno pár nedostatků. Prvním jsou velké náklady podniku, které vznikají velmi dlouhou dobou držení zásob. Samozřejmě zemědělský podnik musí mít zásoby, protože jimi krmí svá zvířata, ale měl by se snažit tuto dobu zkracovat, tím se jim budu snižovat provozní náklady. To znamená, že by měl prodat nadbytečné množství zásob, které není potřeba ke krmení. Velkým problémem je obrovská míra zadluženosti, která dosahuje až 159 %, sice je to způsobeno úvěrem, je velmi důležité, aby se toto číslo snížilo, jinak podnik nebude pro banky solventní a mohl by mít i problémy své dluhy splácet. V tomto případě by měl být dodržen správný poměr vlastního a cizího kapitálu. Zde je možné refinancování úvěru, kdy by mohlo dojít ke snížení úrokové sazby a přepočítání výše splátek. Další možností je, že by podnik zaplatil část úvěru z rezervních fondů a tím by se výrazně oddlužil, nebo by podnik mohl prodat nepotřebné stroje či pozemky a zaplatit z toho část úvěru.

Dalším doporučením je, aby podnik začal při větších investicích do areálu čerpat investiční dotace. Tyto dotace mají za úkol pomoci při modernizaci podniků a obnově zemědělských strojů, s tím je samozřejmě spjato i zlepšení celkového životního prostředí zvířat. Tyto dotace jsou poskytovány v rámci Programu rozvoje venkova, opatření M04 – Investice do hmotného majetku, dotace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků. Míra podpory u těchto dotací je až 50 %, což by se podniku určitě vyplatilo při větších investicích do modernizace. Největší překážkou u těchto dotací je velká administrativní náročnost, ale v dnešní době je možné si najmout dotačního poradce, který navrhne tu správnou investiční dotaci, vše zařídí, vyplní veškeré potřebné dokumenty a podnik se o nic nemusí starat.

Bioplynová stanice

V případě, že by podnik chtěl během několika následujících let dále investovat do svého areálu, tak by vhodným návrhem mohla být výstavba bioplynové stanice. Díky ní by bylo možné efektivně využívat část své rostlinné výroby. To by znamenalo pro podnik stabilní zdroj elektrické energie a zároveň by mohl využívat digestát, který lze použít jako hnojivo do půdy. Vstupními surovinami jsou energetické plodiny, ale i vedlejší zemědělské produkty (kejda a kravský hnůj). Je možné využití dotační podpory v rámci Programu rozvoje venkova opatření M06 – Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti, dotace 6.4.3 Investice na podporu energie z obnovitelných zdrojů. Míra podpory činí od 25 % do 45 %, vyšší podpora je vyplácena menším podnikům a maximální výše je až 10 mil. Kč.

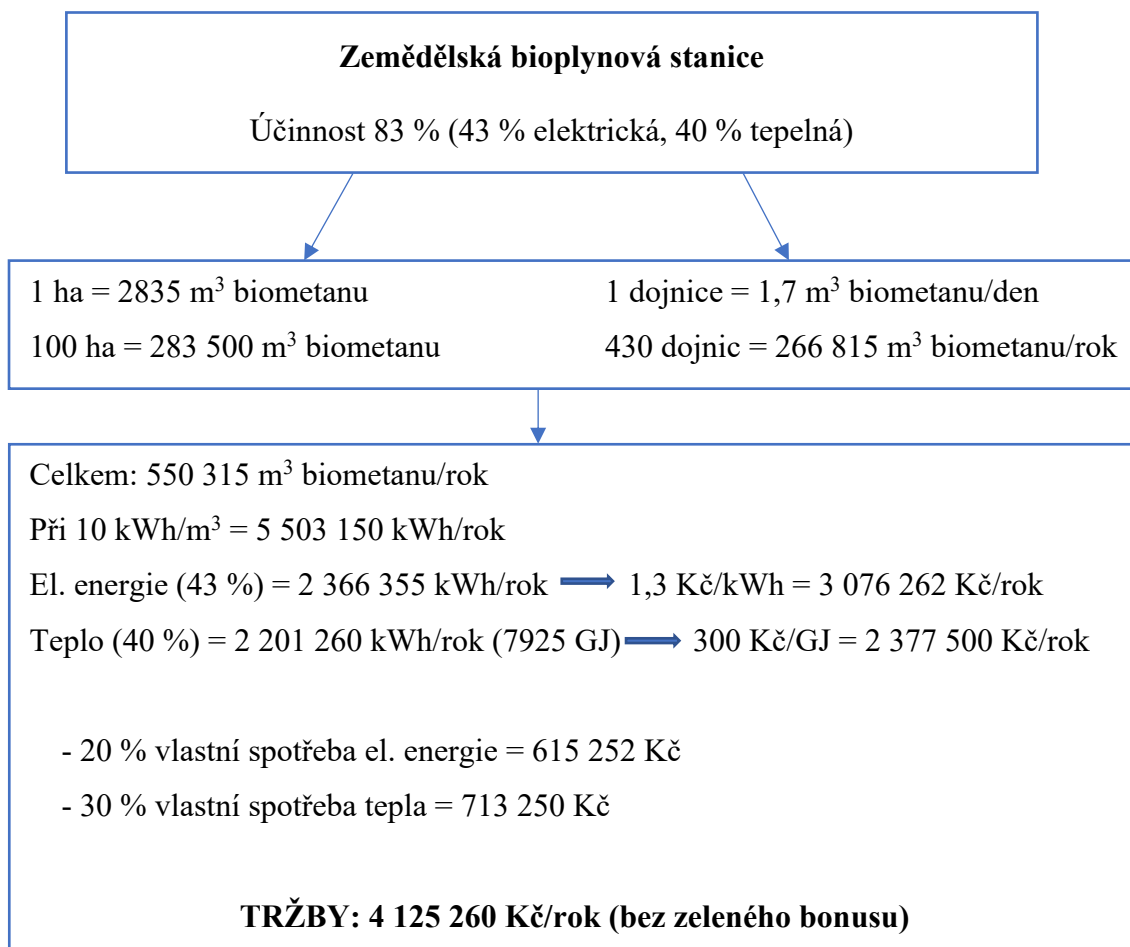
Obrázek 5- princip bioplynové stanice

Zdroj: (power-energo.cz, 2013)

Investice	20-70 mil. Kč dle výkonu stanice
Možnost dotace	Ano, je možné získat dotaci
Tržby z prodeje el. energie	4-5 Kč/kWh (přímý prodej spotřebiteli) 0,8 -1,5 Kč/kWh (prodej obchodníkovi s EE)
Tržby z prodeje tepla	0-300 Kč/GJ
Tržby z prodeje digestátu	Cca 90 Kč/t
Návratnost investice	5-7 let

V následujícím schématu bude vypočítáno, jaké by podnik mohl mít tržby, pokud by využil 100 ha kukuřice na siláž a zemědělský odpad z 430 svých dojnic. Je zde počítáno s vlastní spotřebou el. energie a teplem a je počítáno výkupními cenami elektrické energie a tepla od obchodníka s energiemi. Zelený bonus představuje dotaci od státu, která podporuje obnovitelné zdroje energie. Lze ho chápat jako příplatek k tržní ceně energie. Ten se liší podle toho, co bioplynová stanice přesně spaluje a jak využívá teplo.

Zemědělská společnost by mohla vybudovat bioplynovou stanici s výkonem až 600 kW. V případě zájmu, by mohla zbylou elektrickou energii a teplo prodávat přílehlému městu Lázně Bělohrad. Tržby jsou počítané tak, že by zbylou el. energii a teplo vykupovala společnost obchodující s energiemi. V případě, že by podnik využíval zelený bonus, tak by se jeho tržby mohly několikanásobně zvýšit, ale zase je velké riziko, že neprodá všechnu el. energii a teplo a taky se výše zeleného bonusu může výrazně lišit podle toho, jaké podmínky by podnik splňoval. Zelený bonus u elektrické energie činí okolo 3,06 Kč/kWh a u tepla až 830 Kč/GJ.

6.2 Závěr

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo zhodnocení ekonomické situace zemědělského podniku ZEPO Bělohrad a.s., který sídlí v Královéhradeckém kraji na okraji města Lázně Bělohrad. Podnik se zabývá kombinovanou výrobou, tedy jak rostlinnou, tak živočišnou. Obhospodařuje asi 1300 ha zemědělské půdy a chová 460 ks dojných krav holštýnského plemene. Pro účely bakalářské práce byla vypracována celková finanční analýza podniku, protože podnik samotný využívá pouze rozvahu a výkaz zisku a ztrát.

V rámci teoretické části práce byly nejprve vymezeny základní pojmy vztahující se k dotační politice v zemědělství. Jako první byly definovány pojmy dotace, dále fungování a pravomoci Státního intervenčního fondu (SZIF) a vymezení Společné zemědělské politiky (SZP). Pro zajímavost byly přidány informace o SZP po roce 2020, kdy přechází do tzv. přechodného období, ve kterém dochází ke schvalování rozpočtu pro jednotlivé programy nového nastupujícího dotačního období 2021-2027, dále byly objasněny novinky, které s sebou přináší a návrhy rozpočtu SZP.

Další část je věnována bližší charakteristice Společné zemědělské politiky (SZP), jejímu rozdělení na pilíře a jednotlivé dotační programy, které jsou financovány zejména z evropských fondů. V rámci teoretické části byly evropské a národní dotační tituly shrnuty do jedné části, protože jsou spolu spjaty a navazují na sebe. V I. pilíři byly specifikovány dotace Jednotné platby na plochu (SAPS) a její doplňková platba (PVP), Greening, Dobrovolná podpora vázaná na produkci (VCS) a Mladý zemědělec. U každé byl proveden rozbor podmínek, které musí žadatel splňovat a dále jsou u všech dotací uvedeny vývoje sazeb v letech 2015-2019. V rámci II. pilíře byly představeny dotační programy Rozvoje venkova, Platba pro oblasti s přírodním omezením (ANC) a Natura 2000.

Praktická část byla věnována celkové charakteristice vybraného podniku a finanční analýze. V roce 2018 započala v podniku opravdu velká rekonstrukce a celková modernizace areálu, kdy došlo k výstavbě nové stáje, teletníku, dojírny, kejdových věží, jímek, skladu krmiv a úpravny vody. Tato investice dosáhla částky 108 mil. Kč a podnik díky ní udělal velký pokrok kupředu zejména v oblasti welfare zvířat a celkové technologii. Tato investice byla

financována zejména z úvěrů, které činily 100 mil. Kč a zbytek byl z vlastních zdrojů. Tato velká investice velice ovlivnila celkové hospodaření podniku. Nejvíce touto investicí byly ovlivněny ukazatele rentability, které byly spočítány s dotacemi a bez nich. Bylo zjištěno, že ve všech letech sledovaných letch byl podnik bez dotací ve ztrátě. Zdrojem informací pro zpracování finanční analýzy byly účetní výkazy podniku z let 2015-2019. Na základě těchto výkazů byly vypočteny ukazatele rentability, aktivity a likvidity. Zejména na ukazatele rentability mají dotace přímý vliv, proto byly vypočítány s výsledkem hospodaření s dotacemi a bez nich. Všechny ukazatele rentability s dotacemi měly v letech 2015-2017 rostoucí tendenci, poté přišel velký propad kvůli nízkému výsledku hospodaření a v roce 2019 byly dokonce všechny ukazatele v záporných hodnotách z důvodu záporného výsledku hospodaření. Ukazatele likvidity kromě roku 2019, kdy se podnik hodně zadlužil, tak se vždy pohybovaly v doporučených hodnotách. Ukazatele aktivity mají kolísavou tendenci. Zde je největším problémem velmi dlouhá doba obratu zásob, která v roce 2018 dosáhla až 240 dní. V zemědělství je dlouhá doba obratu běžná, ale podnik by se měl pokusit tuto dobu snižovat, aby nevznikaly zbytečné náklady. To samé platí u doby obratu pohledávek. Nejdelší dobu obratu pohledávek podnik vykazoval v roce 2016, kdy se pohybovala na hodnotě 73,9 dní. Dalšími ukazateli jsou ukazatele zadluženosti. Ukazatel míry zadluženosti v roce 2019 vystoupal na hodnotu 159,01 % což značí, že hodnota cizího kapitálu je v podniku o dost vyšší, než by měla být. Optimální by bylo, kdyby se toto číslo snižovalo a dostalo se opět pod 100 %. Celková zadluženost podniku se ve sledovaných letech pohybovala od 23 % do 61 %, přičemž nejvyšší hodnota byla zaznamenána v roce 2019 právě kvůli úvěru. Pro účely bakalářské práce byla nepřímou metodou vypracována analýza cash flow, která představuje peněžní toky v podniku. V té se promítly zejména velké změny dlouhodobého majetku a nárůst cizích zdrojů v podniku. Podnik si dle finanční analýzy nevede špatně, nedrží velké množství peněžních prostředků na účtech. Sice se velmi zadlužil, ale to jen kvůli velké modernizace a tato investice mu postupně vrátí. Dojnice po návratu z dočasného ustájení prokázaly, že modernizace byla dobrým krokem. Velký úspěch přináší nové ustájení i krmný vůz, který správně promíchává krmivo pro dojnice, protože podnik v roce 2019 poprvé překročil hranici 14 000 l mléka za den a v únoru dokonce 14 790 l/den, v dočasném ustájení bylo nejvíce nadojeno 9 300 l/den. To samozřejmě napomáhá zvyšování tržeb za mléko.

Posledním dílčím bakalářské práce je vyčíslení přijatých dotací vybraného podniku v letech 2015-2019 a případné návrhy nových dotací, o které by podnik mohl žádat. Podnik

v průměru za sledované roky získal 10,9 mil Kč ročně. Dotace mají velmi výrazný vliv na celkové fungování podniku. Bez dotací by zemědělský podnik vůbec nemohl fungovat. Nejvýznamnější platbou je SAPS, která se v průměru za sledované roky pohybovala okolo 4,4 mil. Kč, což představuje asi 40 % z celkových přijatých dotací podniku. A další velmi významnou dotací je Greening, který v průměru činí 2,4 mil. Kč, to představuje asi 20 % z celkových dotací podniku. A třetí platba je na dojnice, která tvoří až 15 % z celkových dotací podniku.

V případě návrhu dotací bylo navrženo pouze využívání investičních dotací, které by mohly pokrýt až 50 % nákladů na modernizaci areálu či nákup zemědělských strojů. Podnik je momentálně nevyužívá z důvodu velké administrativní náročnosti, ale to je možné řešit dotačním poradcem, který by všech zařídil. Dalším návrhem na zlepšení finanční situace je refinancování úvěru, tím by se mohla snížit úroková sazba, nebo by podnik měl prodat nepotřebné pozemky a stroje, to by mohlo pomoci výrazně snížit zadlužení podniku. Dále byla navržena investice do budoucna, která by mohla zlepšit finanční situaci podniku. Tou je výstavba zemědělské bioplynové stanice, která by sloužila k výrobě elektrické energie a tepla. Podniku by tato investice ušetřila velké náklady na elektrickou energii a teplo. Investice by činila 30-70 mil. Kč v závislosti na výkonu bioplynové stanice a její návratnost je vypočítána na 5-7 let. Bylo vypočítáno, že by podnik mohl vystavět bioplynovou stanici s výkonem 550 KW - 600 KW a neměl by problém ji zásobovat. Tržby z prodeje elektrické energie a tepla byly vypočítány i s ohledem na vlastní spotřebu na 4,1 mil. Kč za rok. Momentálně tato investice nepřipadá v úvahu z důvodu velké zadluženosti podniku, ale výhledově by mohla být realizována.

Citovaná literatura

1. **eAgri.cz. 2014.** Program rozvoje venkova 2014-2020. *Web eAgri.* [Online] 2014. [Citace: 12. 2 2020.] <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/zakladni-informace/>.
2. **Bydžovská, Marie. 2018.** Zemědělství. *Web Euroskop.* [Online] 9 2018. [Citace: 19. 10 2020.] <https://www.euroskop.cz/8924/sekce/zemedelstvi/>.
3. **eAgri. 2014.** Dotace na tzv. ozelenění neboli greening. *Web Ministerstva zemědělství.* [Online] 12. 8 2014. [Citace: 26. 11 2020.] <http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/zahranicni-vztahy/cr-evropska-unie-spolecna-zemedelska-politika/dotace-na-tzv-ozeleneni-neboli-greening.html>.
4. **eAgri. 2018.** enviromentální opatření PRV 2018. *web ministerstva zemědělství.* [Online] 2018. [Citace: 10. 2 2020.] http://eagri.cz/public/web/file/580140/Seminare__novely_jaro_2018.pdf.
5. **eAgri. 2017.** Program rozvoje venkova na období 2014-2020. *Web Ministerstva zemědělství.* [Online] 14. 6 2017. [Citace: 16. 2 2020.] http://eagri.cz/public/web/file/540568/Program_rozvoje_venkova__prijate_zneni_E_K.pdf.
6. **eAgri. 2020.** Přechodné vnitrostátní podpory. *Web eagri.* [Online] 2020. [Citace: 14. 4 2020.] <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/prime-platby/prechodne-vnitrostatni-podpory/>.
7. **EURACTIV.cz. 2019.** Zemědělství. *Web EURACTIV.* [Online] 16. 1 2019. [Citace: 13. 4 2020.] <https://euractiv.cz/section/evropske-finance/news/farmari-z-mene-priznivych-oblasti-dostanou-vyssi-financni-podporu/>.
8. **Evropská komise. 2018.** ROZPOČET EU PRO BUDOUCNOST. *Web Evropská komise.* [Online] 2. 5 2018. [Citace: 28. 10 2020.] https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/budget-proposals-modern-eu-budget-may2018_cs_0.pdf.
9. **Finance v praxi. 2019.** Přehled o peněžních tocích. *Web finance v praxi.* [Online] 1. 7 2019. [Citace: 16. 6 2020.] <https://www.financevpraxi.cz/podnikove-finance-cashflow-spolecnosti>.
10. **Freiberg, František. 1993.** *Cash-flow: řízení likvidity podniku.* Praha : Management Press, 1993. ISBN 80-85603-30-6.
11. **Holečková, Jaroslava. 2008.** *Finanční analýza firmy.* Praha : ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-392-8.
12. **Hrdý, Milan a Horová, Michaela. 2009.** *Finance podniku.* Praha : Wolters Kluwer ČR, 2009. ISBN 978-80-7357-492-5.
13. **Ing.Pavel Sekáč, Ph.D. 2019.** dokument SZP 2021-2027. *web Ministerstva zemědělství.* [Online] 29. 5 2019. [Citace: 26. 11 2020.] http://eagri.cz/public/web/file/626199/PPT_pro_NNO_web.pdf.
14. **Kislingerová, Eva a Hnilica, Jiří. 2005.** *Finanční analýza: Krok za krokem.* Praha : C.H.Beck, 2005. ISBN 80-7179-321-3.
15. **Knápková, Adriana, Pavelková, Drahomíra a Šteker , Pavel. 2013.** *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady.* Praha : Grada, 2013. ISBN 9788024744568.
16. **Massot, Albert. 2020.** První pilíř společné zemědělské politiky (SZP):II - Přímé platby zemědělcům. *Web Evropského parlamentu.* [Online] 11 2020. [Citace: 27.

- 11 2020.] <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/109/prvni-pilir-spolecne-zemedelske-politiky-szp-ii-prime-platby-zemedelcum>.
17. **MŽP. 2020.** Prioritní akční rámec pro soustavu Natura 2000 v ČR 2021-2027. *web Ministerstva životního prostředí*. [Online] 2020. [Citace: 20. 10 2020.] [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/akcni_ramec_natura_2000/\\$FILE/OD OIMZ-CZ_paf_20201008.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/akcni_ramec_natura_2000/$FILE/OD OIMZ-CZ_paf_20201008.pdf).
 18. **Nègre, François. 2020.** Druhý pilíř společné zemědělské politiky: politika rozvoje venkova. *Web Evropského parlamentu*. [Online] 11 2020. [Citace: 27. 11 2020.] <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/110/druhy-pilir-spolecne-zemedelske-politiky-politika-rozvoje-venkova>.
 19. **Porad'me.se. 2016.** Evropská soustava chráněných území Natura 2000. *Web porad'me.se*. [Online] 2016. [Citace: 20. 10 2020.] http://poradme.se/index.php/Evropska_soustava_chranenych_uzem%C3%AD_Natura_2000.
 20. **portál eAGRI. 2020.** Výroční zpráva pro přímé platby za rok 2019. *portál eAGRI*. [Online] 4. 2 2020. [Citace: 19. 10 2020.] http://eagri.cz/public/web/file/651925/Vyrocní_zprava_2019___final_vcetne_map.pdf.
 21. **Růčková, Petra. 2010.** *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. Praha : Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3308-1.
 22. **Sedláček, Jaroslav. 2011.** *Finanční analýza podniku*. Brno : Computer press, 2011. ISBN: 978-80-251-3386-6.
 23. **SZIF. 2016.** DOBROVOLNÉ PODPORY VÁZANÉ NA PRODUKCI (VCS). *Web szif*. [Online] 4. 3 2016. [Citace: 5. 11 2020.] https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fzpravy%2Fplatby_na_zaklade_jz%2Fsaps%2Fvcs%2F1457094250990.pdf.
 24. **SZIF. 2013.** Jednotná platba na plochu. *SZIF dotace*. [Online] 2013. [Citace: 15. 4 2020.] <https://www.szif.cz/cs/saps>.
 25. **SZIF. 2013.** O nás. *Web SZIF*. [Online] 2013. [Citace: 19. 10 2020.] <https://www.szif.cz/cs/o-nas>.
 26. **SZIF. 2013.** PROGRAM ROZVOJE VENKOVA 2014-2020. *Web SZIF dotace*. [Online] 2013. [Citace: 28. 10 2020.] <https://www.szif.cz/cs/prv2014>.
 27. **SZIF. 2014.** Přepočítávací koeficienty hospodářských zvířat na VDJ. *Web szif*. [Online] 2014. [Citace: 14. 4 2020.] https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fprv2014%2Fzakladni_informace%2Fprog_dokumenty%2F1467963925964%2F1467964099373%2F1467964274817.pdf.
 28. **SZIF. 2014.** ZAHÁJENÍ ČINNOSTI MLADÝCH ZEMĚDĚLCŮ. *Web SZIF*. [Online] 2014. [Citace: 28. 10 2020.] <https://www.szif.cz/cs/prv2014-611?setCookie=true>.
 29. **Vojtěch Bílý. 2019.** MZe Dotace na cukrovou řepu. *Web Ministerstva zemědělství*. [Online] 7. 10 2019. [Citace: 16. 4 2020.] http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2019_nova-dotace-na-cukrovou-repu-zlepsi.html.
 30. **Wikipedia. 2020.** Wikipedia. *Web Wikipedia*. [Online] 14. 2 2020. [Citace: 12. 4 2020.] <https://cs.wikipedia.org/wiki/Dotace>.
 31. **ZEPO BĚLOHRAD. 2019.** *Facebook ZEPO Bělohrad* [online]. [cit. 21.2.2021]. Dostupný na WWW: <https://www.facebook.com/zepobelohrad.cz>

Seznam tabulek:

Tabulka 1 - Nepřímá metoda cash flow	21
Tabulka 2- vývoj sazby SAP	25
Tabulka 3- sazba greening.....	26
Tabulka 4 – sazba PVP v Kč.....	26
Tabulka 5-sazby VCS.....	28
Tabulka 6- vývoj sazeb Mladý zemědělec	29
Tabulka 7 - porovnání sazeb Greening, Mladý zemědělec a SAPS	30
Tabulka 8- výpočet EBIT a EAT.....	44
Tabulka 9- ukazatele rentability	44
Tabulka 10- ukazatele likvidity	48
Tabulka 11- ukazatele aktivity	50
Tabulka 12- ukazatele zadluženosti.....	53

Seznam grafů:

Graf 1-vývoj počtu zaměstnanců.....	35
Graf 2- Vývoj aktiv	36
Graf 3- Vývoj pasiv	37
Graf 4- Struktura aktiv v %	38
Graf 5- Struktura pasiv v %.....	39
Graf 6- vývoj výnosů.....	40
Graf 7- vývoj nákladů.....	41
Graf 8-struktura výnosů.....	42
Graf 9-struktura nákladů.....	43
Graf 10- ukazatele rentability	45
Graf 11- ukazatele rentability bez dotací.....	46
Graf 13-ukazatele likvidity	49
Graf 14- ukazatele aktivity	51
Graf 15- ukazatele zadluženosti	53

Seznam obrázků:

Obrázek 1 –Návrh rozpočtu SZP 2021-2027 (Evropská komise, 2018).....	24
Obrázek 2- Rozpočet SZP pro ČR (Ing.Pavel Sekáč, Ph.D., 2019).....	24
Obrázek 3- mapa ANC (eagri, 2018)	33
Obrázek 4 - Mapa území Natura 2000 (Porad'me.se, 2016).....	33
Obrázek 5- princip bioplynové stanice.....	61
Obrázek 6- stáj pro dojnice.....	71
Obrázek 7- dojnice v podniku ZEPO Bělhrad a.s.	71

Seznam příloh:

Příloha 1- Rozvaha podniku	69
Příloha 2- Výkaz zisku a ztrát	70
Příloha 3- Fotografie stáje a dojnic	71

Přílohy

Příloha 1- Rozvaha podniku

(V tis. Kč)	2015	2016	2017	2018	2019
AKTIVA CELKEM	108955	110742	130714	149446	232644
Stálá aktiva	64108	63849	76754	97716	182289
DHM	63639	63388	76284	97246	181819
DFM	469	461	470	470	470
Oběžná aktiva	44723	46758	53888	51656	49146
Zásoby	31394	28435	34421	34249	29801
Krátkodobé pohledávky	8646	10690	13587	13417	14822
Pěněžní prostředky	4683	7633	5880	3990	4523
Časové rozlišení	124	135	72	74	1209
PASIVA CELKEM	108955	110742	130714	149446	232644
Vlastní kapitál	79898	84802	90116	90799	89746
Základní kapitál	65600	65600	65600	65600	65600
Ážio a kapitálové fondy	456	456	456	456	456
Fondy ze zisku	1647	1860	2145	2407	2434
VH minulých let	7738	11973	16586	21648	22300
VH běžného úč.období	4457	4913	5329	688	-1044
Cizí zdroje	28721	25588	40014	58042	142709
Závazky	28721	25588	40014	58042	142709
Dlouhodobé závazky	16302	14706	24477	42472	116195
Krátkodobé závazky	12419	10882	15537	15570	26514
Časové rozlišení pasiv	336	352	584	605	189

Příloha 2- Výkaz zisku a ztrát

(V tis. Kč)	2015	2016	2017	2018	2019
Tržby z prodeje výrobků a služeb	57297	52762	52560	58870	59849
Tržby za prodej zboží	707	594	487	344	207
Výkonová spotřeba	44098	45521	51289	53454	57730
Změna stavu zásob vl.činnosti	2753	536	-5719	1896	3184
Aktivace	-4489	-6968	-7011	-6582	-13670
Osobní náklady	14337	13931	13677	14525	14747
Úpravy hodnot v provozní čin.	8114	8646	9201	9124	16269
Ostatní provozní výnosy	16011	17952	18428	18103	22985
Ostatní provozní náklady	3439	3291	3215	3795	5826
Provozní výsledek hospodaření	5763	6351	6823	1105	-685
Výnosové úroky	8	7	9	0	2
Nákladové úroky	602	525	484	632	1862
Ostatní finanční výnosy	279	267	240	350	1316
Ostatní finanční náklady	60	58	57	49	45
Finanční výsledek hospodaření	-375	-278	-292	-325	-589
VH před zdaněním	5388	6073	6531	780	-1274
Daň z příjmů	931	1160	1202	92	230
VH po zdanění	4457	4913	5329	688	-1044
Čistý obrat za účetní období	74407	71621	71724	77673	84359

Příloha 3- Fotografie stáje a dojníc

Obrázek 6- stáj pro dojnice

Zdroj: ZEPO Bělohrad, 2019

Obrázek 7- dojnice v podniku ZEPO Bělohrad a.s.

Zdroj: ZEPO Bělohrad, 2019